

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

Lenin-Trotzki.

1918.

VERDENSKRIGEN 1914-18

80

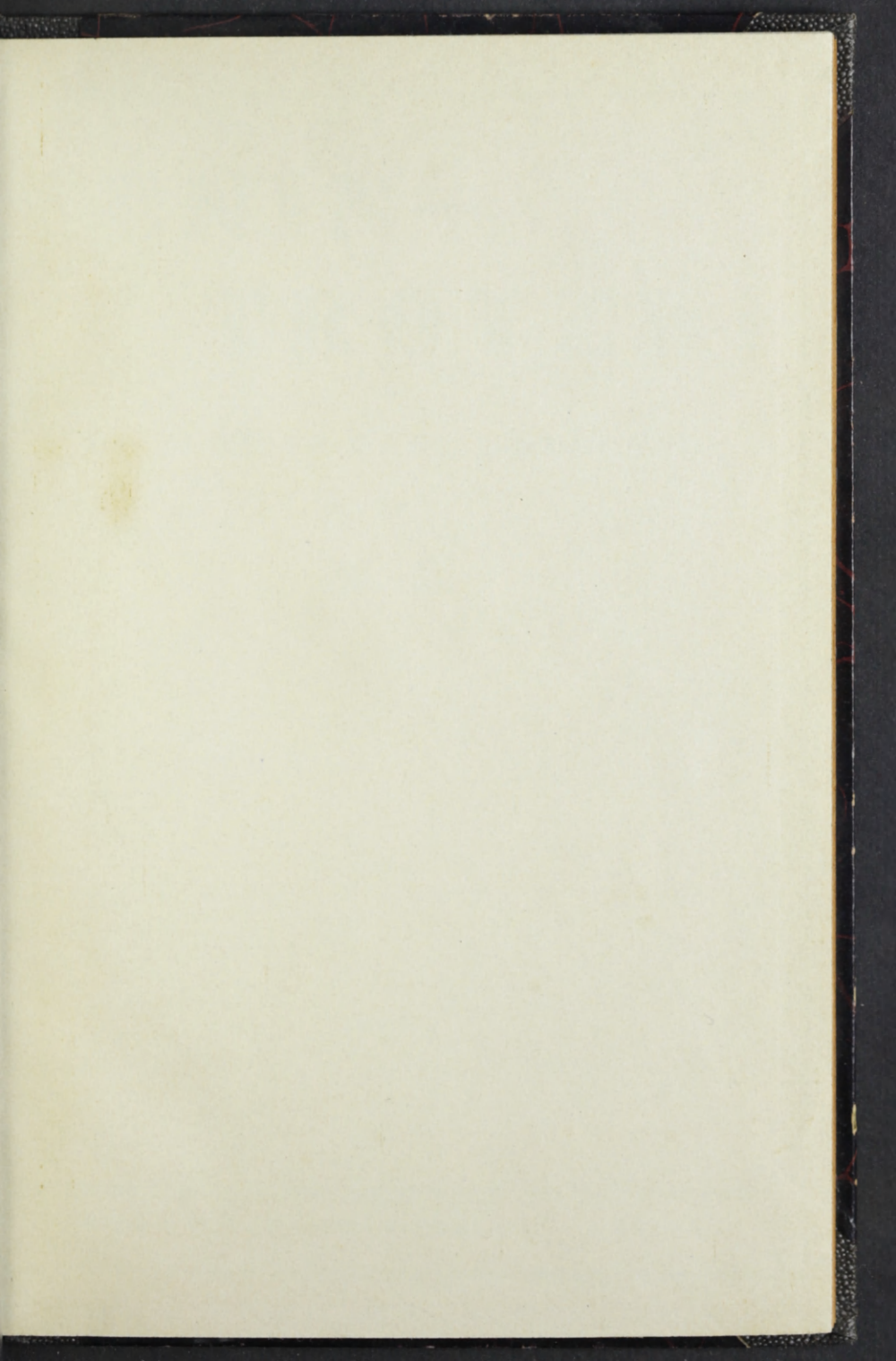
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

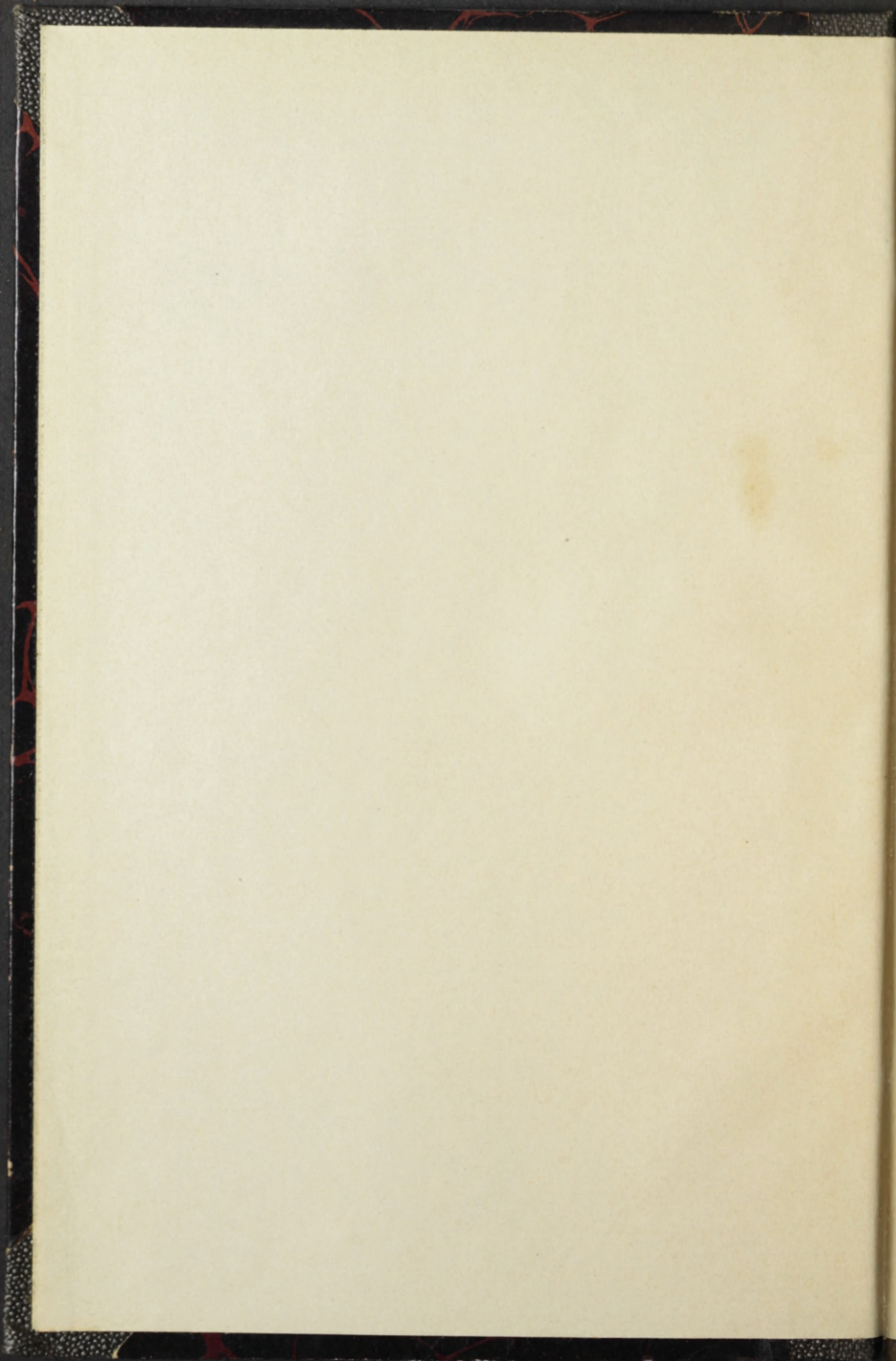

130019373003

0281

LENIN— TROTZKI

DE BLODIGE DAGE I RUSLAND

AF

M. S.

1418. L 3143

LENIN—TROTZKI

LENIN-TROTZKI

DE BLODIGE DAGE I RUSLAND

AF

M. S.

NORDISKE FORFATTERES FORLAG
KØBENHAVN 1918

S. L. Møllers Bogtrykkeri. København.

I.

Det er blevet gentaget indtil Trivialitet, at den russiske Revolution ligner sin store franske Forgænger, og man har med megen Energi søgt efter Ideer og Karaktertræk, der skulde være fælles for den russiske Revolutions fremragende Mænd og de store Førere fra den franske Revolutions Tid. Den russiske Revolutions Forløb har endnu engang vist, hvor meget sandt der er i den gamle Teori om, at Historien aldrig gentager sig, og alligevel kan man paavise en lige Linje fra saagodt som hver eneste af de Politikere, hvis Navne nu staar som Symboler for den russiske Revolution, tilbage til deres store, historiske Forgængere fra det 18de Aarhundredes Slutning.

Den store franske Revolutions ledende Aander var udprægede Skematikere, og hver enkelt af dem var grebet af en bestemt stor Idé, hvis Bærer og Legemliggørelse han vedblev at være, saa længe han levede. Samtidig med at disse Mænd objektivt skabte den første og eneste store borgerlige Revolution, udmalede de sig ogsaa subjektivt den borgerlige Statsordens ideelle Skemaer og de havde Kraft og Mod nok til at ofre alt for disse Skemaer, selv deres intimeste Venner og mest trofaste Tilhængere. De blev hver paa sin Vis grebet af denne reformatoriske Fanatismes Flamme og deres Sjæle blev Templer for deres personlige Ideers Molok'er, som Anatole France har karakteriseret saa betegnende med Ordene: »tørstende Guder«.

Disse Herrer fra den franske Revolution var i den Grad den revolutionære Hypnose underkastet, at de næppe var

i Stand til roligt at overlægge deres Handlinger og Bevægelser og bevidst at omsætte deres Idéer til Virkelighed indtil de mindste Detailler. Rusland er nu et saadant æventyrligt Land, hvor der gaar Mennesker omkring, som er i den Grad blændede af den af dem selv skabte og nu rent automatisk virkende Revolutionshistorie, at de ofte med heltemodig Stoicisme anstrenger sig for at raade Verdenshistoriens Runer og bestemme dens Gang uden at mærke, at det ikke er dem, der bestemmer Historiens Udvikling, men derimod de russiske Begivenheders Udvikling, der har revet dem med sig og driver dem fremad.

I en Marats, i en Dantons eller en Robespierres Sjæle levede tørstende Guder, der uophørlig krævede Ofre og Blod, og de underkastede sig alle i en Trancetilstand, der var uovervindelig, fordi den var historisk nødvendig, hine Guders blodige Vilje. De var paa een Gang Historiens store Skuespillere og dens ubehjælpeligste Marionetter, thi samtidig med at de logisk opbyggede og strengt gennemførte deres revolutionære Program, var de sig ikke bevidst, at de stadig befandt sig i en Tilstand af revolutionær Hypnose. Alle under eet har de dog skabt hin »guddommelige Tragedie«, som vi kalder den store franske Revolution.

Trods den enorme Litteratur, der er helliget den franske Revolutions Udvikling og Forløb, er det os dog ikke muligt at gøre os nogen Forestilling om, hvorledes den gemene, for største Delen indskrænkede Borger opfattede denne vældige Tragedie, som udspillede i Aarene 1789—1793.

Var den store Revolutions Samtidige i Stand til at fatte Størrelsen af disse Begivenheder, der ikke udspillede paa een Gang, men fordelte sig over flere Aar? Vi tager dog sikkert ikke fejl, naar vi antager, at disse Begivenheder har levet i Datidens Forestilling som en Række snart større, snart mindre, men altid blodige Episoder. Men er da ikke

ogsaa vi besat af en historisk Kortsynethed, vi der saa hurtigt vil bedømme og vurdere den russiske Revolutions selvmodsigende Udvikling?

Nej! Thi vi er i Besiddelse af et skarpere kritisk Vaaben end den franske Revolutions Tilskuere og Massedeltagere, der i Sammenligning med vore Samtidige synes saare primitive, og vi tør allerede nu uden at afvente det historiske Perspektiv fælde den Dom, at den russiske Revolutions Epoke ikke vil blive skabt af saadanne Titaner som dem, der stod i Spidsen for den franske Revolution og med hvem man saa ofte og saa gerne sammenligner en Kerenski eller en Trotzki. Men det kan dog med Rette siges om den russiske Revolutions Mænd, at der lever tørstende Guder i deres Sjæl. Ogsaa disse Mænd har, fyldt af de mægtige Ideers Magt, forsøgt at drive Folkemasserne, disse enhver Revolutions egentlige Skabere, fremad, og de vægrede sig krampagtigt imod at blive revet med af disse Massers stormende Vilje.

I enhver historisk Omvæltning deltager Tusinder af ubekendte og betydningsløse Mennesker, der gør alting med, er tilstede overalt, foraarsager meget godt og endnu mere skadeligt og slaar sig stolt paa Brystet ligesom Cirkuskloven, der vil give det Udseende af, at han bestandig er i Aktivitet, at han deltager i de vanskeligste Arbejder og udfører de smukkeste Kunster. Den russiske Revolutions kommende Historieskrivere vil støde paa en voldsom Mængde af denne Slags Med-Revolutionære, af hvilke mange endogsaa først har opdaget deres revolutionære Hjerte og deres Frihedskærlighed efter Martsdagene og Czarens Abdikation — men ved mange Navne vil han ikke blot dvæle længere, men endogsaa sige, at de er bleven Symboler paa et helt Afsnit af den russiske Revolutions Historie.

Ingen af disse Mænd — hverken de borgerlige Partiers kloge, roligt overvejende og enhver politisk Situation skarpt bedømmende Taktiker, Miljukow, hvem den Ære tilkommer

at have undermineret og rystet Czarismens Grundstene, eller den mest flammende Taler, den russiske Revolution har frembragt: Kerenski, der har tændt Frihedskærligheden i Millioner af Hjerter — er i den Grad greben af en vældig Ide eller søger at virkeliggøre denne Ide med en saa haardnakket og skaanselløs Energi, som den nuværende Leder af Ruslands Skæbne, Præsidenten for Folkekommisærernes Raad Wladimir Lenin, thi i hans Sjæl lever hin tørstende Gud, fra hvem han ikke alene ikke vil rive sig løs, men hvem han er parat til at ofre alt og alle.

Engang, endnu i hine Dage, da Lenin levede som russisk politisk Emigrant i Svejts, og i Aarene før den første russiske Revolution, ledede det meget betydningsfulde paa russisk trykte Blad »Iskra« (Gnisten), opstod i ham Tanken om Jernnæven som Princip for Ledelsen af det russiske socialistiske Arbejderparti, og det eneste der vilde være i Stand til at forvandle den russiske Revolution fra en Drøm hos den russiske Arbejder til Virkelighed. Siden da lever Lenin under denne Ides Hypnose: Det aleuropæiske Proletariats Opstand og den sociale Verdensrevolution, som ikke alene skal befri Rusland fra Czarismen men hele Verden fra Kapitalismens og Militarismens Aag.

Plechanow, den egentlige Skaber af det russiske Socialdemokrati, og hans Tilhængere bifaldt ikke denne Ide, men blev staaende paa den rene marxistiske Lære. Men Lenins Ide faldt paa frugtbar Jord og der var snart mange af de lokale Førere for de russiske Arbejdere og de organiserede socialistiske Grupper, der med den største Iver og stor polemisk Kraft forsvarede Tanken om en energisk Fremskyndelse af den proletariske Revolution.

Det russiske Socialdemokrati spaltede sig snart i to Grupper. Lenin opnaaede ved Afstemningen Majoriteten, og af den russiske Betegnelse for Ordet Majoritet: Bolshinstwo kommer Ordet Bolsheviki, der er blevet Betegnelsen for hele Lenins Gruppe.

Da den første Revolution i 1905 havde ført til Czarens Manifest om Oprettelsen af et Parlament, og der var blevet udstedt Amnesti for de politiske Emigranter, kom Lenin tilbage til Rusland for første Gang, siden han som ung Student var flygtet fra sin sibiriske Landflygtighed. Han kastede sig ind i den politiske Kamp med hele sin mægtige Personlighed, der allerede var sikker paa Tusinder og atter Tusinder af Arbejderes Følgeskab. Tro imod sin Grundtanke stemplede han allerede dengang Rigsdumaen som en Institution, der selv om den fremgik ved almindelige Valg dog kun var et Kompromis mellem de forskellige Befolkningsklasser. Lenin sagde dengang i en af sine talrige Taler imod Arbejdermassernes Deltagelse i Dumavalgene:

— Hvis vi værner os til parlamentariske Tilstande, vil vi faa at gøre med den vulgæreste Opportunisme.

For at umuliggøre denne Opportunisme, opdrage Masserne til at fortsætte den begyndte Kamp mod det daværende Regimente og paa denne Maade føre dem til en sand social Revolution, opstillede Lenin allerede dengang Parolen om Ikkedeltagelse i Valgene til den første Rigsduma. Men han fandt dengang kun faa Tilhængere; endogsaa hans nærmeste Medarbejdere, der som Bolscheviker principielt havde fornægtet Parlamentet og det parlamentariske Regimente, opfattede Dumaen som en Revolutionens Fødselshjælper.

Det varede 12 Aar, inden denne Forventning blev til Virkelighed, og Rigsdumaen, revet med af den vældige Folkebevægelse mod Czarismen, blev en aktiv Faktor i Revolutionens Tjeneste. Der var foruden Folkemasserne og Dumaen endnu en mægtig Faktor, uden hvis Hjælp Februar-dagenes Revolution vilde have faaet en lige saa brat Ende som Revolutionen i 1905: den russiske Hær.

Den nuværende russiske Revolution udviklede sig hele Tiden paa Randen af en vældig Kløft, takket være den Omstændighed, at den uafbrudt var tvunget til at appellere til

Hæren som en højeste og afgørende revolutionær Instans. Vaabnenes Logik er altid stærkere end Menneskenes sartere Logik, og saaledes har alle Grupperes uafbrudte Forsøg paa at gøre Hæren til største Magtfaktor ført til, at den russiske Revolution bestandig stod under et Militærdiktaturs Trusel.

Bourgeoisiet satte sine største Forhaabninger til Kerenski i Haab om, at det vilde lykkes ham at forene Hæren i Dyrkelsen af en eneste Personlighed — i dette Tilfælde hans egen — og, selv om han ikke kunde føre den til Sejr, saa dog gøre den til et Værktøj for den moderate Revolution. Herved lagde man i Bourgeoisikredse ingenlunde Skjul paa, at naar Kerenski engang havde spillet den ham paalagte Rolle til Ende, vilde han som Talsmand for det revolutionære Demokratis Tanker i mange Henseender være ubekvem for de borgerlige Partier, der da vilde styrte ham og erstatte ham med en Personlighed — som f. Eks. Kornilow — der i højere Grad svarede til Bourgeoisiets Ønsker. Men Lenin har forstaaet, at denne Vej, som det russiske Bourgeoisie havde valgt, logisk maatte føre til Bonapartisme, og derfor besluttede han at udsprede Propagandaen for sine Ideer til Revolutionens vigtigste Faktor: den russiske Hær. Rolig og maalbevidst, nøgternt vejende alt og holdende fast ved sine Grundtanker for ikke at følge deres Eksempel, der har ladet sig rive med af Massernes elementære Kræfter og for den tilsyneladende Sejrs Skyld maatte ofre meget af deres Program, begyndte Lenin den virksomste Propaganda i Hærens Rækker.

Blandt de nuværende bolschevikiske Førere er der adskillige, der besidder tilstrækkelig Talent, Vilje og Energi til at kunne svinge sig op til at blive Hærens Førere; men en saadan Taktik vilde have fremkaldt Modforanstaltninger fra Bourgeoisiets Side og resultere i, at man fremmanede den samme Militærdiktaturs Spøgelse. Derfor var det Lenins Taktik, lidt efter lidt men sikkert og maalbevidst at

føre Hæren over i Bolschevikismens Rækker, paa hvis Fane der kun staar skrevet to Ord:

— »Fred« og »Jord«.

Faa Dage før Bolschevikopstanden udviklede Lenin, der forstod, at denne Parole ikke havde undladt at gøre sin Virkning, og at man i Tilfælde af en Statsstrie kunde forlade sig paa Hæren, følgende Tanker i et Brev til Bolschevikbladet »Rabotschij Putj« (Arbejdernes Vej):

»Enten maa vi lægge vore ikke længer nødvendige Hænder overkors paa vort tomme Bryst, og søge at vedligeholde Haabet paa den konstituerende Nationalforsamling saa længe, indtil Bourgeoisiets Førere har udleveret Petrograd til Fjenden og dræbt Revolutionen, eller ogsaa maa vi gribe til Oprørets Middel mod Bourgeoisiets Herredømme. En Mellemsvej findes ikke.«

Sin Appel til Masserne om at gribe til Vaaben og med Soldaternes Bistand tage sig selv tilrette, uden at vente til den konstituerende Nationalforsamling har udtalt sig om Jordfordelingen og Freden, har Lenin begrundet dermed, at ikke blot Hæren sukker efter en øjeblikkelig Fred, og er parat til selv at gennemføre den, men at ogsaa Bondemasserne er tilstrækkelig forberedt til den sociale Revolution.

Faa Dage før Bolschevik-Opstanden skrev han i sit Blad:

»Det vigtigste Tegn paa Øjeblikkets Liv i Rusland er Bondeopstanden. Det er et ikke fiktivt, men et objektivt, ikke ved Ord, men ved Kendsgerninger leveret Bevis for, at Folkemasserne allerede nu staar paa Bolschevikernes Side. Den borgerlige Presse og dens Lejesvende fra de tvivlendes Lejr kan lyve og fortælle Eventyr om Pogromer og Anarki, Kendsgerningerne taler for sig: Bondebevægelsen i Guvernementet Tambow var i fysisk som i politisk Henseende en Opstand, der førte til saa prægtige politiske Resultater, som det regerende Partis Beslutning om endelig at overgive Bønderne Jorden. Alle disse Socialrevolutionære, der blev

forfjamskede ved denne Opstand, skriger nu ikke forgæves paa, at Jorden ufortøvet skal overgives til Bønderne. Det er et eklatant Bevis, ikke alene paa de bolschevikkiske Ideers Rigtighed, men ogsaa paa deres Fremgang.«

En øjeblikkelig Fred for det udmattede russiske Folk og Fordelingen af de samlede Jordarealer blandt de russiske Bønder, var kun nogle enkelte Punkter af det bolschewikkiske Program, som Lenin allerede længe havde kæmpet for, da han i Foraaret 1917 tiltraadte Rejsen fra Svejts til Petrograd.

Nu, da Lenins Personlighed er kendt over hele Verden, er det af Interesse at lære det anti-imperialistiske Program at kende, som Lenin ved sin Afrejse fra Svejts udviklede i en Skrivelse til de svejtsiske Arbejdere.

I dette lange Manifest, der er rettet til »Kammerater! Svejtsiske Arbejdere« tager Lenin og hans Fæller Afsked med Svejts og takker Landets Arbejderstand fordi den ikke har lyttet til de saakaldte Grütlianeres — d. v. s. de svejtsiske Socialpatrioter og Opportunisters Opfordring til at bekæmpe Udlændingenes skadelige Indflydelse paa den svejtsiske Arbejderbevægelse; men stadig har vist de politiske Emigranter varm Sympati. Russerne erklærer endvidere, at de stadig har udvist stor Forsigtighed overfor saadanne Spørgsmaal indenfor Svejts' Arbejderbevægelse, hvis fulde Forstaaelse kræver et langvarigt Arbejde paa Landsbevægelsens Omraade. Men til Gengæld har de russiske Emigranter, der har været Medlemmer af det svejtsiske Arbejderparti, anset det for deres Pligt at stille sig paa »Zimmerwaldgruppen«s Standpunkt og energisk bekæmpe Socialpatrioterne og det saakaldte »Centrum« der i Svejts repræsenteres af Robert Grimm, Schneider, Schmidt og fl., i Tyskland af Kautsky, Haase, og »Arbeitsgemeinschaft«s Medlemmer, i Frankrig af Longue, Pressemane o. fl., i England af Snowdon, Ramsay Macdonald o. a., i Italien af Turati, Treves og deres Meningsfæller, samt i Rusland

af »Organisationskomitéen«s Parti*) (Axelrod, Martow, Tschaidze, Skobelew o. a.).

Efter at have meddelt de svejtsiske Arbejdere, at det imperialistiske Englands Regering naturligvis ikke har villet tillade den imperialistiske Krigs uforsonligste Modstandere at lægge Vejen hjem til Rusland over England, skilddrer Manifestet ganske kort den russiske Revolutions Op-gaver og erklærer, at Lenin og hans Tilhængere holder fast ved deres gamle Program (aftrykt i »Sozial-Demokrat« Genf 13. Okt. 1915) og ligesaa fuldt vil bekæmpe en republikansk, krigsvenlig russisk Regering, som en czaristisk. Dette Tilfælde er nu indtraadt — siger Manifestet. Den russiske republikanske Regering, der begyndte med at forhandle med Czarens Broder om Genindførelsen af Monarkiet, ledes af Monarkister som Lwow og Gutschkow, der narrer Arbejderne ved Hjælp af Løsenet: Tyskerne maa styrte Wilhelm! (som om ikke ogsaa Englænderne og Italienerne skulde styrte deres Konger og Russerne deres Monarkister: Lwow, Gutschkow og flere?)

Med denne Regering vil Leninisterne intet vide at skaffe. »Vort Løsen«, siger Manifestet, »lyder saaledes: ingen Understøttelse af Gutschkow-Miljukows Regering! Den der paastaar, at en saadan Støtte er nødvendig for Kampen mod Czarismens Genkomst, bedrager Folket. Tværtimod — Gutschkows Regering var allerede begyndt at underhandle om Monarkiets Genindførelse. Kun gennem Bevæbning og Organisation af Proletariatet kan Gutschkow og Konsorter forhindres i at genindføre Monarkiet. Kun Ruslands og Europas revolutionære Proletariat, der er forblevet tro mod Internationalismen, vil være istand til at befri Menneskeheden for den imperialistiske Krigs Rædsel.

Vi undervurderer ingeniunde de uhyre Vanskeligheder,

*) Det russiske Soc.-Dem. stod dengang som nu, i to skarpt adskilte Grupper, hvoraf Lenins Tilhængere samledes om en „Centralkomité“ og de andre om en „Organisationskomité“.

der optaarner sig for det russiske Proletariats revolutionær-internationalistiske Avantgarde. I en Tid som denne er de krasseste og hurtigste Forandringer mulig. I... »Sozial-Demokrat« har vi givet et klart og tydeligt Svar paa det naturlige Spørgsmaal: hvad vilde vort Parti have gjort, hvis Revolutionen straks havde lagt Statens Ror i dets Haand? Vi svarede: 1) Vi vilde øjeblikkelig have tilbudt alle krigsførende Lande Fred. 2) Vi vilde have bekendtgjort vore Fredsbetingelser, der bestaar i ufortøvet Befrielse af samtlige Kolonier og samtlige Folkeslag, der lever i Undertrykkelse og hvis Rettigheder er beskaarne. 3) Vi vilde straks have paabegyndt og gennemført Befrielsen af alle de Folk, der lever under Storrussernes Undertrykkelse. 4) Vi er ikke et Øjeblik i Tvivl om, at disse Betingelser er lige uantagelige for Tysklands monarkistiske og dets republikanske Bourgeois, og ikke blot Tysklands alene, men ogsaa for Frankrigs og Englands kapitalistiske Regeringer.

Vi maatte da have kæmpet en revolutionær Kamp — og det ikke mod det tyske Bourgeois alene. Vi vilde have optaget denne Kamp. Vi er ikke Pacifister. Vi er Modstandere af imperialistiske Krige, fordi Byttet fordeles mellem Kapitalisterne; men vi har altid stemplet det som Nonsens, naar der har været Tale om, at det revolutionære Proletariat ogsaa skulde afvise Tanken om revolutionære Krige, der dog kunde synes nødvendige i Socialismens Interesse.

Denne af os — — skildrede Opgave er uhyre stor. Den kan kun løses ved en lang Række af hæftige Klassekampe mellem Proletariatet og Bourgeoisiet. Men det var ikke vor Utaalmodighed og ikke vort Ønske, men de gennem den imperialistiske Krig skabte objektive Betingelser, der førte hele Menneskeheden ind i en blind Gade og stillede den overfor Dilemmaet: enten skal endnu adskillige Millioner af Mennesker gaa til Grunde og hele den europæiske Kultur redningsløst tilintetgøres, eller ogsaa skal Magten overalt lægges i Hænderne paa det revolutionære

Proletariat og den socialistiske Omvæltning derved gennemføres.

Det faldt i det russiske Proletariats ærefulde Lod at give Stødet til en Række Revolutioner, der med objektiv Uundgaaelighed fremkaldtes af den imperialistiske Krig. Men den Tanke ligger os saare fjern, at opstille det russiske Proletariat som det udvalgte fremfor alle andre. Vi véd udmærket godt, at det russiske Proletariat er mindre organiseret, forberedt og klassebevidst end Arbejderne i andre Lande. Det var ikke det russiske Proletariats særlige Egenskaber, men derimod en Række særlige historiske Omstændigheder, der for et vist, maaske meget kort Tidsrum, gjorde det til Skarpskytter for det revolutionære Proletariat i hele Verden.

Rusland er et Bondeland, og et af de Lande i Europa, der er længst tilbage. I selve Rusland kan Socialismen ikke sejre straks og umiddelbart. Men Landets Bondekarakter kan, ved de adelige Godsejeres uhyre Jordbesiddelser — hvad Erfaringerne fra 1905 viser — give den borgerligdemokratiske Revolution i Rusland et mægtigt Stød fremad og gøre vor Revolution til en Prolog for den socialistiske Verdensrevolution, et lille Trin paa Stigen der fører op til den.

I Kampen for disse Ideer, der er blevne slaæet fast i 1905 og i Foraaret 1917, dannedes vort Parti, som uforsonligt bekæmper alle andre Partier.

Socialismen kan — som sagt — hverken sejre umiddelbart eller hurtigt i Rusland. Men Bondemasserne vil være istand til at gennemføre den uundgaaelige og modne agrariske Omvæltning lige til Konfiskation af Jordbesiddernes umaadelige Arealer. Denne Løsning har vi bestandig slaæet til Lyd for, og ogsaa nu i den sidste Tid har vort Partis Centralkomité i Petrograd og vort Partiblads »Pravda« gjort det samme. Proletariatet vil kæmpe for dette Maal.

Man maa ikke glemme, at baade i den første (1908) og i

den anden Rigsduma (1907) forelagde 104 Bonderepræsentanter et revolutionært Agrarforslag, der gik ud paa, at de samlede Jordarealer gjordes til Nationens Ejendom og fordeltes af Lokalkomiteer, der var valgt paa et uindskrænket demokratisk Grundlag.

En saadan Omvæltning vilde i og for sig endnu ikke i lange Tider kunde kaldes socialistisk. Men den vilde være en vældig Spore for Arbejderbevægelsen i hele Verden. Den vilde styrke den socialistiske Omvæltnings Stilling i Rusland og dens Indflydelse paa Landarbejderne og de fattigste Bønder. Den vilde have gjort det muligt for Byproletariatet, støttet paa dens Indflydelse, at udvikle sine revolutionære Organisationer, som f. Eks. »Arbejderraadene«, at erstatte de borgerlige Staters gamle Værktøj, Hær, Politi og Embedsmænd, med disse Raad, og under Trykket af den uudholdelige imperialistiske Krig og dens Følger, gennemføre en Række revolutionære Forholdsregler til Kontrollering af Produktionen og dens Fordeling.

Det russiske Proletariat kan ikke ved sin egen Kraft føre den socialistiske Revolution til Sejr. Men det kan give den russiske Revolution et saadant Opsving, at det derved skaber de bedst tænkelige Betingelser for den store Revolution og — paa en Maade — indleder denne.

Lad kun de forsagte fortvivle over den forbigaaende Sejr indenfor den europæiske Socialisme, der er vundet af saadanne elendige Lakajer for det imperialistiske Bourgeois som Scheidemann, Legien, David & Co. i Tyskland, Sembat, Guèsde, Renaudel & Co. i Frankrig, og Fabianerne og »Labour«-Folkene i England. Vi er overbevist om, at dette smudsige Skum paa den internationale Arbejderbevægelses Overflade, meget hurtigt vil blive skyllet bort af Revolutionens Bølger.

Alene den imperialistiske Krigs objektive Betingelser er en Borgen for, at Revolutionen ikke vil indskrænke sig til den russiske Revolutions første Etappe, ja overhovedet ikke

til Rusland selv. Det tyske Proletariat er den russiske og internationale Revolutions mest trofaste og ærligste Forbundsfælle.«

Manifestet slutter med Ordene: Leve den begyndende proletariske Revolution i Europa! — og er undertegnet W. Lenin.

*   *   *

Af alt, hvad vi her har meddelt om Lenin, vil man kunde forstaa, at han er en Mand med en Jernkarakter og Jernnerver. Men ikke alene det, — han er tillige i Besiddelse af den hensynsløse Vilje, der ikke kender Kompromisser, hvor det gælder en Sag, han anser for retfærdig. Da den ovenfor nævnte Spaltning i det russiske Socialdemokrati fandt Sted i Aaret 1903, opfandt »Organisationskomitéens« Folk, der samledes om Plechanow, Axelrod og andre »moderate« Socialister, Udtrykket »Lenins Jernnæve« — en Betegnelse, der var ganske godt paa sin Plads.

Ligesaa lidt som det gamle Regime havde vist Blidhed overfor ham, viste han Blidhed overfor nogen.

De glimrende Evner, han sad inde med, hans Sagkundskab og ukuelige Energi gjorde ham selvskreven til en Førerstilling indenfor det socialistiske Parti — og havde ikke disse Egenskaber været nok, vilde den Martyrglans, hans i 1889 henrettede Broder havde kastet over Navnet, have hjulpet ham dertil.

De Aar, der saa Lenin rykke frem i første Plan, var det russiske Socialdemokratis Barneaar. Hvad det først og fremmest gjaldt om, var Organisation. Der eksisterede intet Parti og det var ikke muligt at faa sammenkaldt nogen konstituerende Kongres — et Par Forsøg derpaa endte med, at de fleste Kongresdeltagere blev arresteret.

Lenin og hans Meningsfæller indsaa da, at det var nødvendigt at gaa til Udlandet, hvis man vilde have dannet et

Centrum for den russiske Socialisme — og i 1899 flygtede han fra Sibirien og begav sig til Svejts, hvor han sammen med Martow, Potressow, Plechanow, Axelrod og flere grundlagde det ovennævnte Blad »Iskra«. I de kommende Aar opbyggede disse Mænd det russiske socialdemokratiske Parti, og Sjælen i det hele var Lenin.

Som vi kort har omtalt, vendte Lenin tilbage til Rusland efter Revolutionen i 1905, men knap et Aar efter begyndte den uundgaaelige Reaktion og Forholdene blev snart paany saadanne, at Lenin maatte forlade Landet. Han rejste da i 1907 til London og gensaa ikke Rusland før nu, da den store Revolution atter aabnede Landet for ham.

I en vis Forstand er det besynderligt, at en Mand som Lenin har kunnet faa en saadan Indflydelse paa Folkemasernes Tankegang; thi ligesaa klar en Teoretiker han er, ligesaa ubetydelig en Taler er han i Ordets oratoriske Betydning. Han taler sagligt og letfatteligt, men tørt og uden nogen Slags Udsmykning. Floskler og Fraser ligger ham fjernt. Og alligevel er han istand til at rive en Forsamling fuldstændig med sig, til at hidse de Tusinder, der samler sig om hans Talerstol.

Men er han — overfor Folket — den hensynsløse Partimand, der ofrer alt og alle for Sagen, saa er han en ganske anden indenfor Studerekamrets fire Vægge. Her er han bøjelig og ræsonnabel, og tager gerne mod Raad, ja er endogsaa taknemmelig derfor, hvis blot han anser Raadet for godt. Ingen er da som Lenin, modtagelig for Venernes eller »Majoritetens« Paavirkning. Men kun til et bestemt Punkt — anser han denne Paavirkning for skadelig for Partiet eller Arbejderklassen, da bøjer han øjeblikkelig af.

Hvor heldigt for en saadan Mand, naar han i sin Førervirksomhed kan træffe en Personlighed, der vidt forskellig fra hans egen, dog supplerer den og gør den baade stærkere og større. Da udvides hans aandelige Ekspansionskraft,

han drager flere Felter ind under sin Evne og sin Vilje, idet han føler, at hvor han selv staar svagest, der staar den anden stærkest, og hvor den anden maatte vakle, der er han rede til Støtte — saaledes som Teoretikeren kan støtte Praktikerens og Folketalers den stringente og nøgterne Tænkning.

En saadan Personlighed fandt Lenin i Trotski.

II.

Da jeg bad en af mine Venner, der i den sidste Tid ofte havde haft Lejlighed til at tale med Trotzki og høre ham tale i de store politiske Forsamlinger, om i faa Ord at skildre mig Trotzki's Personlighed, svarede han kort, men karakteristisk nok:

— Trotzki er inderlig overbevist om, at han er kaldet til at være den russiske Lassalle.

De nedenfor gengivne Citater af forskellige af Trotzki's Værker vil vise Læseren, at dette sjælelige Slægtskab mellem Trotzki og Lassalle ikke ligger deri, at deres politiske Idealer dækker hinanden, men snarere maa søges i deres mange fælles Karaktertræk. Trotzki holdt meget af, i den første Tid efter sin Hjemkomst til Petrograd, at smykke sig med Lassalles Kappe, og hans oratoriske Metode, hans skarpt betonede Ord og Aforismer var ikke uden Lighed med Lassalles. Ogsaa andre Karaktertræk har Trotzki fælles med Lassalle: den doktrinær-fanatiske Begavelse og Jernviljen.

Lassalle var dog fremfor alt en glødende Patriot — Patriot i Ordets bedste Betydning — et Menneske og en Politiker, der ikke alene følte og forstod sit snævrere Hjem: Tyskland med alle sin Sjæls Fibre, men ogsaa nærede en begejstret Kærlighed til det. Trotzki derimod har levet altfor mange Aar udenfor Rusland, til at være snævert forbunden med den russiske Jordbund.

Den største af de russiske politiske Emigranter Alexan-

der Herzen bad engang en Londonerven, der skulde rejse til Rusland, om at bringe ham en Haandfuld russisk Jord, naar han kom tilbage. I Troztkis Kuffert, med hvilken han gennemrejste Verden paa Kryds og Tværs, idag fordrevet fra Rusland af Czarismens Haandlangere, imorgen jaget ud af Frankrig og Spanien, søgende Raad hos sine Venner i Svejts, studerende sociale Forhold i England eller simpelt- hen haabende at finde Husly i det frie Amerika, — i denne Kuffert fandtes alt muligt mellem Himmel og Jord, blot ikke et Støvkorn af Fædrelandets Jord.

Til slige Sentimentaliteter er der sandelig ikke Plads i Troztkis Hjerte. Hans Intelligens er kold, hans Hjerne arbejder i saa logisk opbyggede og strengt gennemtænkte Teorikredse, at intet, der ikke passer nøje ind i hans Ideers Ramme, kan varme hans Hjerte. Ogsaa paa dette Punkt ligner han sin store Forgænger i Socialismens Historie Lassalle. Han véd, hvad han vil, og han forfølger sit Maal med en Haardnakkethed og en Udholdenhed, der siden den anden russiske Revolutions Dage har slaaet Verden med Forbløffelse.

Den oplyste Menneskehed føler instinktmæssig, at alle Troztkis Ord og Handlinger stammer fra en vældig indre Magt, der giver ethvert af de Skridt han foretager sig forat opnaa Freden, hin mægtige Slagkraft, der fylder Menneskeheden med Spænding. Denne usædvanlige stærke Vilje har Troztki ikke blot lagt for Dagen efter at Petrograd-Garnisonens Bajonetter havde styrtet Kerenskis Regering og overgivet Magten til Bolschevikerne. Allerede da Arbejder- og Soldaterraadet i Petrograd efter Tscheidzes Fald valgte Troztki til Præsident, skrev et russisk Blad:

— Petrograd har faaet sig en Jerndiktator!

Lad os gaa tilbage til de Dage, da dette Valg fandt Sted. Kornilows Oprør var hurtigt bleven slaaet ned. Det var lykkedes Kerenski, der dengang stod paa Højden af sin Magt, at bevirke, at Kornilow, der var paa Vej mod Petro-

grad, for at befri Regeringen for Arbejder- og Soldaterraadets Indflydelse, blev forladt af alle sine Regimenter, ja endogsaa af »de vilde Ryttere«, der udgjorde hans Livvagt. Generalen blev afsat som Øverstkommanderende og stempet som Kontrarevolutionær. I hans Sted overtog Kerenski selv Ledelsen af de russiske Hære. Sammen med en lille Skare Generaler og Officerer, der var forblevet ham tro, blev Kornilow arresteret i Hovedkvarteret, og ført til Fængslet i den i Nærheden liggende lille By Bychow. Kerenski stod som Sejrherre og Triumfator.

Men Arbejder- og Soldaterraadet i Petrograd har udlagt Kornilowaffæren paa en lidt anden Maade. Raadets Præsidium laa inde med adskillige Beviser for, at flere Repræsentanter for Regeringen sympatiserede med Kornilows Planer, og at de moderate Medlemmer af den endnu stadig ikke opløste Rigsduma var Kornilows varmeste Tilhængere og kun ventede paa hans Sejr, for at kræve Arbejder- og Soldaterraadets Opløsning.

Udviklingen tog med uhørt Hastighed en anden Retning: det blev ikke Kornilows Tropper der satte sig til Doms over Arbejder- og Soldaterraadet, men derimod en Repræsentant for dette sidste, der opnaaede Ret til at tage Del i Undersøgelsen af Kornilows og Konsorters Affærer. Det blev heller ikke Arbejder- og Soldaterraadet, der, som Rigsdumamedlemmerne stadig forlangte det af Kerenski, blev ophævet, men derimod Dumaen selv, der paa Arbejder- og Soldaterraadets Forlangende mistede alle sine Rettigheder og Privilegier.

Den 4de Rigsduma var, som bekendt, fremgaaet af czaristiske Census-Valg, og det revolutionære Demokrati vilde derfor ikke gaa med til at anerkende den som et fulgyldigt Udtryk for Folkeviljen. Da den nu forsvandt i Revolutionens Malstrøm, raabte Arbejderraadets Præsident Tscheidze efter den:

— Mohren har gjort sin Pligt, Mohren kan gaa.

Begivenhedernes tragiske Udvikling vilde imidlertid, at dette Raab ganske kort Tid efter skulde blive slynget efter Tschaidze selv og Flertallet af Menschevikerne i Arbejder- og Soldaterraadet. Thi Arbejderraadets yderligstgaaende Elementer havde indset, at ikke alene Rigsdumamedlemmernes Sympati, men ogsaa den af Kerenski haardnakket forfægtede og af alle moderate socialistiske Afskygninger understøttede Tanke om en Koalitionsregering, bar Skylden for Kornilows Oprør. Og i Overensstemmelse med denne Opfattelse vedtog da Arbejder- og Soldaterraadet — der var blevet delvis fornyet ved Nyvalg paa flere Fabriker — en Resolution, der krævede en udelukkende socialistisk Regering og kraftigere Forsøg paa at opnaa en hurtig Fred.

Følgen af denne Resolutions Vedtagelse maatte naturligvis blive den, at Arbejder- og Soldaterraadets Præsidium, tro mod det menschevikiske Program, af hvis Midte det var fremgaaet, øjeblikkelig demissionerede. Det var forgæves, at Tschaidzes Venner overfor Offentligheden erklærede, at en saadan bolschevikisk Revolution kun havde kunnet vedtages, fordi Soldatermedlemmerne, der sympatiserede med Landets Forsvar og Krigens Fortsættelse, var udeblevne fra det paagældende Møde. Det var forgæves, at man skyndte sig at tromme disse Soldater sammen i det størst mulige Antal, og sørgede for at faa vedtaget Resolutionen i en ny Skikkelse. — Følelserne indenfor Raadets Majoritet havde totalt forandret sig.

Da man skred til Valg af det nye Præsidium, et Valg, der samtidig skulde være et Tillidsvotum til Tschaidze og hans Meningsfæller, opnaaede Tschaidze kun ganske enkelte Stemmer, og det ny Præsidium valgtes af Bolschevikerne. Trotski traadte saaledes i Spidsen for Præsidiets som Raadets Præsident — og meget typisk bemærkede en af hans Modstandere, en Journalist ved den borgerlige Presse:

— Det forfærdelige er ikke, at en Bolschevik nu her-

sker i Petrograd, men derimod at denne Bolschevik er Trotzki!

Trotzkis Navn var i de Dage allerede kendt for den brede Befolkning i Rusland. Den højdramatiske Scene i Halifax — Kronstadtrepubliken — Bolschevikernes Juliopstand — Korsfængslet i Petrograd — disse Etapper i Trotzkis revolutionære Virksomhed har skaffet ham adskillig mere Popularitet end de talrige Bøger, Skrifter og Pjecer, han har udgivet i de sidste Aartier og som alle henvender sig til Folkemasserne.

Krigsudbruddet overraskede Trotzki i Paris, hvor han levede som politisk Emigrant og Journalist. Som Krigsfjende og Internationalist kunde han ikke fortsætte Medarbejderskabet ved de russiske Blade, der blev underkastet en streng militær-politisk Censur, og han oprettede derfor selv i Paris et paa Russisk skrevet socialistisk Ugeblad »Nasche Slowo« (Vort Ord). Dette Blads Maal var at modarbejde den dengang helt igennem patriotiske russiske Presses chauvinistiske Tone — og dets Tendens var udpræget international i Modsætning til de russiske Blade, der under Krigen var blevet stiftet i Svejts og som, selvom de ikke ligefrem forsvarede Krigen med Tyskland som Beforder af Militarisme og Reaktion, saa dog alle hyldede Standpunktet: »det overfaldne Ruslands Forsvar«.

Den Virksomhed Trotzki og hans Meningsfæller udfoldede i det nye Blad forblev ikke ubemærket i russiske, politiske Kredse, og man gav dem Navnet »Poraschenzi«, hvilket vil sige: Tilhængere af Nederlags-Tanken. Thi kun i Ruslands Nederlag i denne Krig har Trotzki og hans Fæller set den eneste Mulighed for at vække det russiske Folk, faa det til at afkaste Czarismens Aag og skabe sig en ny, socialistisk Regeringsform. Den borgerlige russiske Presse polemiserede ofte og ivrigt mod disse Tanker, men optraadte dog moderat og skaansomt overfor Trotzki og hans Venner, da de trods deres egen chauvinistiske Forblindelse meget

vel forstod, hvor meget det betyder, at der i Udlandet lyder fri russisk Tale.

Czarens Regering derimod indtog et ganske andet Standpunkt overfor Trotskis Blad. Det russiske Gesandtskab i Paris angav Trotski overfor den franske Regering og forlangte, at hans Blad skulde beslaglægges. Den franske Regering gik ikke straks ind herpaa; man værnede endnu den Gang i den frie franske Republik Principet om Ytringsfrihed og Emigranternes Asylret. Men det russiske Gesandtskabs Tryk blev for hver Maaned, ja for hver Uge, stærkere og endelig bekvemmede den franske Regering sig da til at forbyde »Nasche Slowo« og stille Trotskis sidst stiftede Blad »Golos« (Stemmen) under den strengeste Censur. Da Trotski i dette Blad aabenlyst gjorde rede for, at visse Spor i det hidtil uopklarede Mord paa Jaurès fører tilbage til det russiske Gesandtskab i Paris, udfærdigede den franske Regering et Udvisningsdekret for Trotski.

Han rejste da over Spanien til Amerika, hvor han modtog den første Meddelelse om den russiske Revolution og Czarens Abdikation. Uden at betænke sig et Øjeblik forlod han Amerika med det første skandinaviske Skib for hurtigst muligt at naa Rusland. I Halifax blev Skibet undersøgt af engelsk Militær, og medens Hundreder af andre russiske Emigranter uhindret fik Lov til at fortsætte deres Rejse, blev Trotski opfordret til at forlade Skibet. Trotski vidste, hvilken Skæbne der ventede ham i de engelske Koncentrationslejre og vægrede sig ved at efterkomme Opfordringen. Han blev derefter slæbt fra Borde af flere engelske Soldater, for Øjnene af talrige Personer, hvoriblandt hans Hustru og Børn. Hans første Ord ved Ankomsten til Koncentrationslejren var: »Leve den sociale Revolution! Ned med det imperialistiske England!«

Nogle Dage senere fik Trotski efter Henstilling af den daværende russiske Udenrigsminister Miljukow, Tilladelse til at fortsætte sin Rejse til Rusland. Næppe havde han

sat Fødderne paa russisk Jord, før han deltog i de bekendte Begivenheder i Kronstadt.

De Kronstadter Matroser, Soldater og Arbejderes Erklæring om, at de ikke længere anerkendte Centralregeringen i Petrograd, og at Kronstadt herefter skulde danne en Slags selvstændig Republik under Ledelse af Byens Arbejder- og Soldatteraad, kom fuldstændig overraskende for Ruslands offentlige Mening. Dengang var man i Rusland endnu ikke vant til, at Byer eller Provinser sagde sig løs fra Moderlandet, og Kronstadtaffæren fremkaldte et voldsomt Forældelsens Skrig i den samlede Presse.

Kronstadter Republiken svarede herpaa i et »Opraab fra de Arbejderdeputeredes Raad i Kronstadt til det revolutionære Rusland«. Dette Opraab var genialt affattet. Kronstadtrepublikanerne kunde ikke fremføre et eneste vigtigt eller vægtigt Argument til Forsvar for deres Løsrivelse. Alt hvad der nævnes i dette Opraab maatte for Læseren staa som ubetydelige Smaatterier, der saare let kunde bringes i Orden. Men disse smaa Beskyldninger imod Centralregeringen var udtrykt i saa kraftige, indignerede og logisk opbyggede Ord, at de fik samme Betydning som en vægtig Anklage mod Regeringen. Opraabets Dialektik var glimrende. De mange Skoser til Regeringen, der var strøet hist og her i Opraabet, lod intet tilbage at ønske i Retning af Skarphed — og det kunde ikke undgaas, at dette Opraab overalt kom til at virke som det første Tordenskrald, der varsler det sig nærmende Uvejr.

Belæste Folk, der igennem mange Aar havde fulgt Troztkis litterære Virksomhed, var intet Øjeblik i Tvivl: ingen anden end Troztki kunde have skrevet dette Opraab. Denne den første Advarsel til det revolutionære Demokrati om ikke at sælge Revolutionens store Principer for Førstefødselsretten til at udøve Regeringsmagten, kunde kun stamme fra en Haand, der virkede som Værktøj for en genial Hjerne og en mægtig Vilje — fra Troztkis Haand.

Det borgerlige Blad »Russkaja Wolja« skrev engang i Anledning af Trotskis Tale paa den demokratiske Konference i Petrograd, at han er »den ivrigste og den klogeste blandt de russiske Demagoger«. Disse Ord fremkaldte dengang en hidsig Polemik i de borgerlige Blade. De fleste af dem gik gerne med til at indrømme, at Trotski er i Besiddelse af megen Kløgt, men en Kløgt af en særlig negativ Art. Hans Kunst ligger efter deres Mening i Polemiken, i Ordduellen, i Kampen mod Meninger, som han ikke deler. Naar han karakteriserer sine politiske Fjender, er han ikke alene aandrig og skarp, men tager Modstanderen paa Kornet. Saaledes har han engang under en Polemik om de Social-Revolutionære sagt:

— De anser deres egen Nervøsitet for en Taktik, og i Stedet for et klart socialt Program har de en antagelig Dosis Ædelmodighed . . . .

I disse Ord ligger hele Trotskis Sarkasme gemt, der ved alt, hvad han berører med sit vægtige og ætsende Ord efterlader Spor af den dræbende Gift. Usædvanlig aandrig som han er, altid uforlignelig som Taler, lige forstaaende overfor den Psykologi, der er Masserne egen, som overfor den, der udfolder sig, naar Venner eller Modstandere forhandler i Arbejdsværelsets Stilhed — kender han som Polemiker ikke til Naade og slaar bestandig sin Modstander af Marken maal- og sejrbevidst.

Her er et Eksempel:

Da Bolschevikernes Juliopstand var paa sit højeste, og de oprørske Kronstadtmatroser havde omringet Rigsdumens Bygning, hvor flere af den provisoriske Regerings Medlemmer opholdt sig, forsøgte den daværende Landbrugsmminister Tschernow at tale beroligende til Matroserne. Han blev imidlertid omringet af rasende Matroser i Rigsdumens Gaard, og hans Liv svævede i Fare.

— Revolutionære Kronstadtere, — tordnede en mægtig

Røst — I, den russiske Revolutions Stolthed og Blomst, hvem af jer er for Voldsomheder?

Disse Ord virkede som et Lyn. Tschernows Liv var redet, og han blev øjeblikkelig givet fri. Men den, der talte disse Ord var — Trotzki, den erfarne Psykolog, der forstaaer at smigre Folkemassen i det rette Øjeblik; Manden der idag kan optræde som Stilist i en Folkeforsamling og imorgen, hvis Øjeblikket kræver det, forstaa med Vægt at prædike Oprørets Romantik.

Faa Timer efter, at han havde raabt disse Ord, var Bolschevikernes Opstand dæmpet. Kronstadtmatrosernes Førere med Roschal og Raskolnikow i Spidsen, blev arresteret. Sammen med dem maatte adskillige Hundrede Soldater og Matroser vandre i Fængsel. Lenin og Sinowjew, der blev jaget af alle Bladene, stemplet som Landsforrædere, erklæret for udstødt af Samfundet og smædet som betalte tyske Agenter, maatte flygte. Endnu engang var Kerenski gaaet ud af Krisen som Sejrrherre; men hans Sejr blev dog snart en Pyrrhus Sejr, da Trotzki, roligt beregnende og logisk handlende som altid, traadte frem i første Plan. Han, der for faa Dage siden havde lagt en Marats feberagtige Fantasi for Dagen, blev pludselig den koldt beregnende Robespierre, da det drejede sig om, ikke ved polemiske Ord, men ved bevidste Handlinger at styrte hans dengang endnu store og fast uovervindelige Modstander Kerenski.

Da Juliopstanden var bleven undertrykt, og Bolschevikernes vigtigste Førere, deriblandt Kamenew og Koslowski var blevet arresteret, lod man Trotzki forblive paa fri Fod. Regeringen tøvede med at arrestere ham, da det ikke kunde bevises, at han havde ophidset Soldaterne og Matroserne til Oprør. Men den borgerlige Presse stemplede ham som medskyldig i Oprøret og gengav omhyggeligt de Taler, han havde holdt medens Urolighederne stod paa. Trotzki svarede paa disse Beskyldninger i et Brev til det bolschevikiske Blads Redaktion; han erklærede heri, at han naturligvis

delte de bolschevikiske Føreres Meninger og Løsen, hvilket han paa ingen Maade forsøgte at skjule. Han stod til vedkommende Domstols Disposition.

Trotzki blev dog ikke arresteret. Hvad der var foregaaet bag Statsmyndighedernes Kulisser blev aldrig opklaret. Trotzki ringede da en Dag til Statsadvokaten ved Petrograds Kresret og meddelte ham, at han vilde paatage sig Ansvaret for dem af hans politiske Venner, der vilde blive sat under Anklage.

— De kan altid faa fat i mig pr. Telefon, sagde Trotzki og nævnte sit Telefonnummer. Men Statsadvokaten forespurgte paa Centralen, hvem der var Abonnent paa det omtalte Numer, og da han havde faaet den nøjagtige Adresse opgivet, lod han ved Nattetid Trotzki arrestere og føre til Korsfængslet. Statsadvokaten høstede dog ikke mange Laurbær ved denne List, thi inden 24 Timer var han ude af sit Embede og Trotzki af sit Fængsel. Trotzki forlod Fængslet som en Triumfator og satte nu blot yderligere Fart i Propagandaen for sine Ideer, saa meget mere som han egentlig var den eneste Bolschevikanfører, der befandt sig paa fri Fod.

Som ovenfor nævnt førte hans uafbrudte Virksomhed til, at Bolschevikerne fik Flertal i Petrograds Arbejder- og Soldaterraad og at han selv blev valgt til Raadets Præsident. Dette korte Tidsrum — der kun gik faa Uger fra Juliopstanden til Kornilow-Dagene — maa betegnes som det rødeste i Trotzki's Biografi. Nu ser han alt, Verden som Menneskene i røde Brillen. Nu er hans Taler som de giftige Dampene, der hidser Tilhørernes Hjerner til Raseri, faar Arbejdernæverne til at knytte sig krampagtigt og lidt efter lidt lader de ophidsede Tilhørere se Verden og alt, hvad Verdens er som gennem en Taage af rødt.

Denne Mand, der for kort Tid siden blev kaldt doktrinær og Teoretiker, udvikler en lidenskabelig og ubegrænset revolutionær Fantasi. Han ser kun blodige Spøgelse for

sig. Hans vanvittig-aandeløse, hysterisk-fremstormende Fantasi udmaler for Tilhørernes Øjne de herligste Fremtidsbilleder, hvis Symbol er blodig rødt. Hans politiske Højsang er Carmagnolen, hans Ideal den frygiske Hue, og det Middel ved Hjælp af hvilket han vil bringe den russiske Revolution til Sejr er Blod, Blod og kun Blod.

— Jakobinerne greb aldrig til Kompromissets og Overenskomstens Middel overfor de borgerlige Partier, sagde han i en af sine Taler fra denne Periode — men de rejste Guillotinen og begravede paa den Maade Revolutionens Fjender.

Nu begynder Trotzki at blive altfor farlig for de borgerlige Partier, som for de talrige socialistiske Grupper. Som de engelske Kvinder i fordums Tid anraabte Gud: »Frels os, oh Gud, for de vilde Normanner«, saaledes begyndte nu de borgerlige Partier, lig hysteriske Kvinder, at bønfalde Kerenski om at redde Rusland for Trotzki og hans Bolschevik-Konsorter. Kerenski selv bønfalder paa sin Side alle Partier om at bistaa ham i Kampen mod Trotzki's Bolscheviker. Han betegnede endogsaa Trotzki som et Menneske, der er langt farligere og frygteligere end Lenin. Den Dag, da Petrograds samlede Garnison med Undtagelse af Kosakkerne og Officerseleverne, erklærede, at den kun vilde adlyde Ordre fra Arbejder- og Soldaterraadets militær-revolutionære Komité, gav Kerenski Møde i Forparlamentet for at bønfalde det om, ved Støtte at sikre ham den fornødne Autoritet til Bolschevikernes Bekæmpelse. Af denne Kamp gik Trotzki og ikke Kerenski ud som Sejrherre.

Jeg skal endnu kun give nogle faa Oplysninger om Trotzki's Skribentvirksomhed. Han var ikke altid den udprægede Bolschevik. I sin i 1907 udkomne Bog »W saschtitu

partii« (Til Forsvar for Partiet) der er en Samling af hans politiske Artikler, forsøger Trotzki at mægle mellem Menscheviker og Bolscheviker, idet han anviser en Middelvej mellem disse to socialistiske Grupper. Det er flere Steder i denne Bog, hvor han endogsaa omtaler Bolschevikerne med en vis Ironi.

»Hvordan er det«, siger han et Sted til Bolschevikerne, »I sætter saa voldsom en Lid til Revolutionens videre Udvikling? I tror, at Revolutionens Fremstormen vil bringe Regeringsmagtens Ror i Proletariatets Hænder; dette Proletariat, der knap nok er dukket frem af den politiske Intetthed og allerede vil diktere Historien sin Vilje. I haaber at bringe den talløse russiske Bondestand ud af Barbariet, ind under Arbejderklassens Herredømme. I haaber at bringe disse Bønder, der strutter af Modsætningerne mellem asiatiske Overleveringer og utopiske Forhaabninger, Planmæssighed og Samfølelse.«

Som man ser, er Trotzki i disse Linjer selv saare langt fra al Slags Utopi. Ja han søger endogsaa logisk at underbygge Argumenterne mod den utopiske Utaalmodighed, som ogsaa Engels i sin Tid bekæmpede. Og dog er Trotzki selv fyldt til Randen med utopiske Forhaabninger.

»Jeg er af den Mening«, skriver han et andet Sted i samme Bog, »at den russiske Revolutions sejrige Udvikling vil føre os fra Grundlæggelsen af vor Nations indre Struktur frem til en Arbejderregering, der gennem Proletariatet vil støtte sig paa Folkemasserne. Hvis denne Arbejderregering, alene ved den Kendsgerning, at den *er til* og ved Anspændelsen af sin fulde Kraft kunde faa Held til at presse Europas fremskridtsvenlige Lande længere frem ad den socialdemokratiske Revolutions Vej, vil det russiske Proletariats politiske Udvikling derved forkortes og dets socialrevolutionære Kampe lettes.«

Disse Tanker udvikler Trotzki videre i flere af de i Bogen medtagne Artikler. Han erklærer rent ud, at det af-

hænger af Bevægelsens internationale Rammer, hvorvidt Proletariatets Diktatur skal lykkes. Uden direkte organiseret Understøttelse fra det europæiske Proletariat vil Ruslands Arbejderklasse ikke kunne holde sig ved Magten eller forvandle sit midlertidige Herredømme til et varigt socialistisk Diktatur.

»Indenfor en blot national Revolutions Rammer«, skriver Trotzki videre, »vil Proletariatets og den stærke Bondeklasses Konflikt føre til Borgerkrig og Proletariatets Nederlag. Derfor vil der — lige fra de første Dage af Proletariatets Herredømme — være en Opgave, der vil være et Spørgsmaal om Liv eller Død, nemlig at sprænge den russiske Revolutions nationale Rammer og benytte alle den midlertidige Regeringsmagts Midler til at skabe den nationale Omvæltning om til en Episode i den europæiske Revolution.«

Endnu engang kommer Trotzki tilbage til disse Tanker i en senere udkommet Bog »Nascha revoluzia« (Vor Revolution), hvori han forøvrigt ikke alene har profeteret den nuværende Revolution, men ogsaa Krigen med Tyskland. Men han ser ganske vist Aarsagen til denne Krig i den tyske Kejsers Mangel paa Lyst til at have Republiken Rusland til Nabo.

— »Denne Krig«, skrev Trotzki dengang, »vil Rusland ikke være voksen. Men Proletariatet vil overtage Regeringsmagten og med den i Hænderne og Kontrarevolutionens Spøgelse bag sig, stadig regnende med Kontrarevolutionens skrækelige Reaktion, vil det russiske Proletariat lade sit Raab høre af alle Europas Proletarer.«

Trotzki følte sig allerede dengang sikker paa, at den russiske Revolutions Gnister vilde antænde Verdensrevolutionen. Han tror endnu paa denne Brand, fast og urokkeligt. Og da han bestandig forbliver tro mod sig selv, søger han at indhamre Verdensrevolutionens Idé i Europas Liv og gøre den til Virkelighed. Hans første Etappe paa denne

Vej er den samme som den store Teoretiker Lenins: *den anden russiske Revolution og den gigantiske Kamp for en øjeblikkelig Fred.*

Vi gaar nu over til at skildre de vældige Begivenheder, hvortil Lenins og Trotskis Navne er uadskilleligt knyttede.

III.

Naar vi skal give en objektiv og sammenhængende Fremstilling af den russiske Borgerkrigs Bestaaen og Forløb er det af mange Grunde naturligt at begynde med det Øjeblik, da Begivenhederne af 7de November var en fuldbyrdet Kendsgerning og de bolschevikiske Ledere stod i Begreb med at overtage Regeringsmagten.

Forberedelserne til den maximalistiske Rejsning var paa det Tidspunkt saa vidt fremskredne — og havde fundet Sted for Offentlighedens Øjne — at Oprørssignalet kunde ventes hvert Øjeblik. Kerenski havde da ogsaa anmodet Republikens provisoriske Raad om ufortøvet at godkende de energiske Forholdsregler, den provisoriske Regering havde truffet til at slaa Oprøret ned.

Men det var allerede for sent; thi Bolschevikerne havde den 7de November tiltvunget sig Magten i Petrograd og belejrede nu den provisoriske Regering i Vinterpaladset. Et Par Opraab fra denne Regering til Landet og Hærene, i hvilke man meddelte Ministeriets Beslutning om at gøre Modstand mod den raa Magt og paakalde Folkets og Troppernes Beskyttelse, var det sidste Livstegn man hørte fra Regeringen som saadan.

Den provisoriske Regering havde udsendt disse Opraab i den Forhaabning, at den, trods alt, endnu raadede over tilstrækkelige Magtmidler til at gøre det af med de Tropper, der var gaaet over til den militær-revolutionære Komité. Men heri blev den skuffet. De maximalistiske Trop-

per og den røde Garde havde imidlertid besat Nevabredderne, Warschauerbanegaarden, den baltiske Banegaard og Telefoncentralen, hvorfor Kerenski telegrafisk paalagde Hovedkvarteret at dirigere Kosakregimenterne 1, 4 og 14 mod Petrograd. Medens dette stod paa, var en Del Matroser pr. Transportskib ankommet fra Kronstadt og gik nu iland paa Nikolajkajen. Samtidig med dem indtraf ligeledes Krydseren »Aurora«, Skibet »Sarja Swobody« og to Torpedojagere, og yderligere indløb der Meddelelse om, at Panserautomobilerne i større og større Udstrækning gik over til Arbejder- og Soldaterraadet.

Paa Regeringens Opfordring havde Kerenski allerede Kl. 11 om Formiddagen begivet sig til Pskow for at modtage de Troppeafdelinger, der var tilkaldt for at undertrykke Opstanden. Officerseleverne fra Michael-Artilleriskolen kørte Kanoner op foran Vinterpaladset, men trak sig atter tilbage ved Mørkets Frembrud. Klokkeren seks Aften den 7de November viste den militær-revolutionære Komité's Panserautomobiler sig paa Dworzowyplassen. Samtidig besatte maximalistiske Soldater og Matroser Mariapaladset, hvor Republikens Raad skulde holde sine Møder, adspaltede de allerede forsamlede Medlemmer og arresterede enkelte af dem.

Hermed havde Bolschevikerne naaet deres foreløbige Maal, saaledes at Lenin allerede samme Dag — den 7de November — kunde give Møde i Petrograds Arbejder- og Soldaterraad og erklære, at »Proletariatets Revolution« var en fuldblyndet Kendsgerning. »En ny Æra tager nu sin Begyndelse ikke alene i Rusland, men i hele Verden,« udtalte han, »og denne Æra vil uden Tvivl føre til Socialismens Sejr«.

Den provisoriske Regering, der stadig opholdt sig i Vinterpaladset, blev efterhaanden Genstand for en regulær Belyjring. Den forsvaredes af Kosakker, Officerselever og

Kvindebataillon, alt ialt omtrent 800 Personer, der dog umuligt kunde yde nogen langvarig Modstand.

Skydningen paa Paladspladsen begyndte Klokken 7 om Aften og tiltog lidt efter lidt i Styrke, medens Ministrene flygtede fra Værelse til Værelse for at søge Dækning mod Skuddene. Indenrigsminister Nikitin har senere skildret Modstandens sidste Timer paa følgende Maade:

»Henimod Klokken 9 Aften indtraf der følgende Hændelse: Paa en eller anden Maade var det lykkedes nogle Matroser blandt Belejrerne at tiltvinge sig Adgang til Paladsets Tag, hvorfra de kastede Bomber ned i den Gang, hvori Vinterpaladsets Gallerier findes. Officerseleverne var i sidste Øjeblik sluppet bort fra Stedet. De kastede Bomber anrettede ingen materiel Skade, men saarede en af Officerseleverne i Hovedet.

Petrograds Militærguvernør, Paltschinski gik op paa Galleriet og fik Matroserne arresteret. Men herefter vægrede en Del af Officerseleverne fra 2den Oranienbaumer-skole sig ved at blive længere i Vinterpaladset, og de blev kun tvunget dertil af den stadig tiltagende Beskydning.

Kort derefter indløb der Meddelelse fra den Hovedkvarteret attachederede Jernbanechef Lebedew og den Øverstkommanderendes Generalstabschef, Duchonin, i hvilken man gav os nærmere Besked om, hvilke Kosakafdelinger der vilde komme os til Undsætning den 8de og 9de November og med hvilken Hjælp vi i det hele taget turde regne.

Klokken 10,⁰⁵ affattede og ekspederede vi Telegrammet: »Til alle, alle, alle . . .« hvori vi stillede os under Hærens og Folkets Beskyttelse.

Den Del af Paladset som Regeringen holdt besat, blev imidlertid stadig mindre; Stueetagen var allerede paa Bolschevikernes Hænder. Det Telefonapparat, der stod i vort Værelse, virkede ikke mere. Jeg gik ind i Handelsminister Konowalows Kontor for at forsøge at telefonere derfra. Det lykkedes mig at bede Fru Kuskow (Medlem af Forparla-

mentet) paaskynde Deputationens Afsendelse, da Situationen stadig blev mere kritisk. Hun fortalte mig nemlig, at en stor Deputation, bestaaende af Medlemmer af Magistraten og forskellige politiske Fraktioner, stod i Begreb med at begive sig til Vinterpaladset. Næppe var jeg naaet tilbage til de andre, før jeg hørte Raabet: »Overgiv jer!« Det lykkedes mig at slippe ind i den runde Sal, idet jeg uhindret fik Lov at passere to andre Gemakker. I Salen blev jeg Vidne til, at den røde Garde sammen med Soldater og Matroser afvæbnede Officerseleverne, der uden Modstand udleverede Geværer og Patrontasker. Jeg blev anholdt og spurgt om, hvem jeg var. Jeg svarede: »Jeg er Indenrigsminister Nikitin.« Man greb mig da og førte mig til Kommissæren Tschudnowski.

Rundt om mig steg Ophidselsen; thi jeg var den første Minister, det var lykkedes at faa fat paa. Kort efter blev ogsaa de andre Medlemmer af Kabinetet — ialt 18 Personer — arresteret. Tschudnowski lod optage en Protokol over vor Arrestation og undertegnede den selv sammen med flere Soldater. Vi blev alle, deriblandt ogsaa Postminister Kischkin, hvis Hat og Pels var forsvundet paa en gaadefuld Maade, ført til Millionajagade, hvor vi pludselig befandt os midt imellem ophidsede Soldater og Matroser, af hvilke adskillige var øjensynlig berusede.

Mængden styrtede løs paa os under Raabene: »Skyd dem! De Blodsugere! Paa Bajonetten med dem! o. s. v. Hoben rendte vor Beskyttelsesvagt overende, og havde ikke Bolschevikføreren Antonow lagt sig imellem, nærer jeg absolut ingen Tvivl om, at Følgerne vilde være blevet meget bedrøvelige for os.

Man førte os nu tilfods gennem Millionajagade i Retning af Peter-Pauls-Fæstningen. Antonow søgte undervejs stadig at fremskynde vor Gang, da han frygtede for en Lynchjustits. Vi fortsatte vor Tur ombruset af en vanvittig ophidset Mængde. Da vi naaede Troitzkibroen mødte vi

nye Skarer af Soldater og Matroser. Matroserne raabte: »Ingen Omstændigheder med dem! Kast dem i Nevaen!« Vi truedes paany af en alvorlig Katastrofe, men fik paa én Gang den Idé at tage vore Vagtsoldater i Hænderne og i Gaasegang fortsætte vor Gang imellem dem.

Imidlertid var der paa den anden Side af Broen opstaaet en hæftig Skydning. Baade den røde Garde og en Del Soldater, der kørte i Automobiler, fyrede løs. Mængden, der fulgte os, spredtes øjeblikkelig, og vi undgik paa denne Maade at blive lynchede. Vi kastede os sammen med vore Vogtere ned paa Jorden. Skydningen varede i længere Tid og holdt først op, da et Par af vore Soldater blev sendt frem for at forklare, at de var Venner og ikke Fjender. Vi rejste os da igen og blev ført til Fæstningen.«

Efter to tre Dages Forløb blev de socialistiske Ministre frigivet efter en energisk Intervention fra deres Partifællers Side; de borgerlige Medlemmer af Kabinettet forblev derimod i Fængslet.

Vinterpaladset faldt i Soldaternes og Matrosernes Hænder.

De »militære Operationer« i selve Petrograd indskrænkede sig til Bombardementet paa Vinterpaladset, Excesserne overfor Officerseleverne og i enkelte Tilfælde nogle Voldshandlinger paa Gader og Stræder. Hovedstaden undgik heldigvis ødelæggende Gadekampe af den Slags, der i de samme Dage fandt Sted i Moskva. Der fandt ingen bevæbnede Sammenstød Sted mellem Bolscheviker og Regeringstropper i selve Petrograd, men derimod i Byens Nærhed — i Pulkow, Gatschina og Zarskoje Selo. Det er endnu ikke muligt at give en udtømmende Forklaring eller Skildring af Kerenskis mislykkede Forsøg paa at slaa Opstanden ned ved de Troppers Hjælp, der var blevet Regeringen tro. Af de i Bladene offentliggjorte Udtalelser af General Krasnow og andre fremgaar det, at der, bl. a. af Overgeneralen paa Nordfronten, General Tscheremisow blev lagt

Afsendelsen af en tilstrækkelig stærk Stridsmagt mod Petrograd Hindringer i Vejen, saaledes at General Krasnow, der skulde føre disse Hjælpetropper, ved sin Afmarsch faktisk kun raadede over 10 Sotnier Kosakker og 4 Kanoner. Imod dem stod der paa Revolutionens Side, alene af Matroser, 12—15 Gange saa mange. Efter at have indtaget Gatschina og Zarskoje Selo maatte Kosakkerne tiltræde Tilbageetoget, hvorefter de besluttede at afbryde de militære Operationer, saafremt der ikke blev sendt dem Infanteri til Undsætning og deres Ammunitionsforraad ikke blev forøget. Hertil kom endvidere en vis Mistillid fra Kosakkerne Side overfor Kerenski.

Den 11te November satte Kerenski sig i direkte Forbindelse med Hovedkvarteret og Nordfronten og modtog fra begge disse Steder Meddelelse om, at Fronttropperne paa enkelte Punkter af Fronten aabenlyst stillede sig paa Bolschevikernes Side og var begyndt paa at hindre Afsendelsen af Regeringstropper. I andre Dele af Landet, saasom Winnitza, Kiew og Moskva var der udbrudt bolscheviske Opstande, medens de lettiske Regimentter havde trukket sig bag om Fronten og besat Byerne Wenden og Jurjew.

Den 12te November Klokken ti om Formiddagen gav nogle Repræsentanter for »Wikschel«*) Møde i Gatschina og opfordrede Kerenski til at paabegynde Forhandlinger om en Forstaaelse mellem de to Parter. Samtidig meddelte de Kerenski, at »Wikschel« allerede havde udsendt Rundskrivelser til alle Jernbanefunktionærer med Meddelelse om Generalstrejkens Erklæring. En saadan Affattelse af Spørgsmaalet kom Kerenski ganske overraskende, og »Wikschel« gjorde det ved sin Forhastethed umuligt for ham at indlede Forhandlinger om en Forstaaelse, da alt jo faktisk iforvejen var afgjort. Imidlertid tog Generalstrejken ikke sin Begyndelse paa det af »Wikschel« fastsatte Tidspunkt,

*) Centralorganisationen af Jernbanefunktionærer, som spillede en Mæglingsrolle mellem Bolschevikerne og Regeringstropperne.

men samtlige Stationer og Holdepladser havde dog modtaget Paalæg om ikke at lade nogen af Parternes Tropper passere. Denne Beslutning vanskeliggjorde ikke paa nogen Maade de bolschevikiske Troppers Stilling, da de allerede befandt sig i Petrograd; derimod skabte den overordentlige Vanskeligheder for Kerenski og hans Tropper.

Alle disse Kendsgerninger gjorde en øjeblikkelig Forstaaelse paatrængende nødvendig. Der blev udarbejdet et Forslag til Overenskomst, og den provisoriske Regerings Overkommisær ved Hovedkvarteret, Stankewitsch, begav sig om Aftenen den 13de November til Petrograd til »Komitéen for Fædrelandets og Revolutionens Frelse.« Samme Aften sendtes der Parlamentærer for Kosakafdelingerne til Krasnoje Selo, hvorfra de den næste Dags Morgen vendte tilbage til Gatschina sammen med Delegerede for den militærrevolutionære Komités Tropper under Ledelse af Matrosen Dybenko. Man paabegyndte straks at udarbejde Betingelser for Vaabenstilstand, og begge Parter enedes om, at Kerenski skulde udleveres til Oprørerne, der til Gengæld erklærede Amnesti for alle de øvrige Personer, der havde taget Del i Kampen mod Bolschevikerne.

Ved 3-Tiden om Eftermiddagen, da Kerenski indsaa Situationens fuldkomne Haabløshed, og da Kosakkernes Beslutning om hans Udlevering til Bolschevikerne efter hans Mening kun vilde have haft en Lynchjustits tilfølg, i Særdeleshed da han næppe kunde gøre sig noget Haab om at faa sin Sag behandlet under normale Forhold, — besluttede han at forsvinde indtil videre, rimeligvis i det Haab, senere, naar Gemytterne var faldet mere til Ro og Stemningen i Samfundet var blevet mere objektiv, at gøre Rede for Motiverne til hans sidste Regeringshandling og de Bevæggrunde, der havde anvist ham denne sidste Udvej.

Kerenskis Flugt opdagedes den 14de November Kl. 3. Der blev øjeblikkelig truffet Foranstaltninger til hans Eftersøgelse og Arrestation, men alt forblev uden Resultat.

Hele Gatschinaoperationen havde kun kostet Kosakkerne 9 Saarede: 1 Officer og 8 Kosakker.

Petrogradbladet »Drug Naroda« (Folkevennen), der var traadt i Stedet for Bladet »Denj«, kunde kort efter meddele, at Kerenski, ifølge private Meddelelser, befandt sig i fuldkommen Sikkerhed.

Da Kerenskitroppers Offensiv saaledes var definitivt endt, kunde Bolschevikerne fra nu af anse deres Magtstilling for befæstet; men ingen anden Regering har sikkert nogensinde befundet sig i en mærkeligere og mere forvirret Situation, end Folkekommissærernes Raad.

Den 7de November aabnedes Arbejder- og Soldaterraadens Kongres i Petrograd. Straks ved Mødets Begyndelse forlod samtlige Partier, med Undtagelse af de Socialrevolutionæres yderste venstre Fløj, Salen. Kongressen hilste den bolscheviske Opstand og besluttede Oprettelsen af Kommissærernes Raad; men udover Bolschevikerne selv, vilde ingen anerkende dette Raad som Regering.

Allerede fra Opstandens første Dag konstituerede Petrograds Byduma, bistaaet af forskellige politiske Partier og Organisationer »Komiteen til Fædrelandets og Revolutionens Frelse«, som efter det provisoriske Ministeriums Arrestation paastod at være Hovedstadens eneste lovlige Myndighed.

Hvorledes Tilstandene i Petrograd havde udviklet sig i disse Dage, fremgaar med al ønskelig Tydelighed af et Dekret, som Hovedstadens Øverstkommanderende Oberst Murawjew udstedte under Betegnelsen: »Befaling Nr. 1 ang. Petrograds Forsvar.« Det hedder heri:

»Jeg befaler Soldaterne, Matroserne og den røde Garde ubarmhjertigt og ufortøvet med de dem til Raadighed staaende Midler at gøre det af med forbryderiske Elementer, saafremt man paa Stedet har kunnet fastslaa deres utvivlsomme Deltagelse i forbryderske Handlinger mod Borgernes Sikkerhed, Sundhed eller Ejendom. Jeg befaler den re-

volutionære Feltstab at organisere Hovedstadens indre Orden.«

Trods Oberst Murawjews Befaling kunde det ikke undgaas at oprørende Begivenheder fandt Sted. En tragisk Hændelse forefaldt saaledes i Zarskoje Selo under Kampen mellem Kosakkerne og Kerenskis Tropper. Fire Præster fra Byen havde da organiseret en Procession gennem Byen og opfordret de kæmpende til at indstille Brodermordene.

Den røde Garde arresterede Præsterne. En af dem, Pater Johann Kotschurów forsøgte at protestere herimod, men Mængden slæbte ham til Zarskoje Selos Flyvehal, hvor han blev skudt. »Præsten stønnede i længere Tid efter Eksekutionen, fortalte Bladene, og bed i den frosne Jord. Man rev ham i Haarene og opfordrede hverandre til at give ham Naadestødet, som man gør det af med en Hund. Om Morgen blev hans Lig bragt til det tidligere Paladshospital.«

Af senere Undersøgelser er det fremgaaet, at den kvindelige Angrebsbataillon den 5te November var blevet tilbageholdt i Vinterpaladset ved en eller anden falsk Ordre. Faa Dage efter Revolutionens Udbrud befandt ca. 200 Frivillige af denne Bataillon sig i Sikkerhed i Nærheden af Hovedstaden. De mange Rygter der gik om Masseselv mord blandt de kvindelige Soldater havde intet paa sig; ej heller Rygterne om Voldshandlinger fra Soldaternes Side mod Bataillon.

*   *   *

I Natmødet den 8de November i den alrussiske Kongres af Arbejder-, Soldater- og Bondedeputerede, besluttede man at danne en provisorisk Arbejder- og Bonderegering under Navn af »Folkekommissærernes Raad«, og at overdrage Kontrollen med Regeringshandlingerne til Kongressen selv og dens Central-Forretningsudvalg.

Til Præsident for Folkekommissærernes Raad valgtes

Lenin, og følgende Kommissærer fik Sæde i Raadet: for indre Anliggender: A. Rykow, for Landbruget: W. Miljutin, for offentlige Arbejder: A. Schljapnikow, for Handel og Industri: W. Nogin, for Undervisningsvæsenet: A. Lunatscharski, for Finanserne: J. Skworzow, for udenrigske Anliggender: L. Trotzki, for Justitsvæsenet: G. Olnekew, for Forplejningen: J. Teodorowitsch, for Post- og Telegrafvæsenet: N. Awilow, og for de forskellige Nationaliteters Anliggender: J. Dschugaschwili. Ledelsen af Krigs- og Marineministeriet blev overdraget til en Komité bestaaende af Owsenko, Krylenko og Dybenko. Senere fik D. Rjasanow Sæde i Raadet som Kommissær for Jernbanevæsenet.

Folkekommissærernes Raads første Forholdsregel var Vedtagelsen af det i det samme Nattemøde forelagte Fredsdekret, der opfordrede samtlige krigsførende Magter til øjeblikkelig at slutte en 3-Maaneders Vaabentilstand og samtidig paabegynde Fredsforhandlingerne.

Paa samme Nattemøde vedtog Kongressen endvidere et Jorddekret, der uden nogensomhelst Skadeserstatning ophæver Stor-Ejendomsbesiddelsen og stiller samtlige Privat-, Kron-, Kloster- og Kirkegodser til Raadighed for Wolost-*) Jordkomitée og de Bondedeputeredes Kredsraad, indtil den konstituerende Forsamling er traadt sammen. Som Modvægt mod dette Dekret udsendte Jord-Hovedkomitéens Raad et Opraab, hvori det erklærer Lenins Jorddekret for ulovligt og ugyldigt og derfor opfordrer alle Guvernements-, Kreds- og Wolost-Jordkomitéer til at modsætte sig dets Gennemførelse.

Den 9de November fulgte nye Dekreter: om de til den 25de November ansatte Valg til den konstituerende Forsamling, om at overdrage Ernæringsanliggenderne til Kommunalbestyrelserne, idet man samtidig tilstaar Bestyrelserne Ret til at »centralisere Køkkenerne«, til at anvende Skolelever og Studenter ved Forplejningsvirksomheder og at

*) Sognekomitéen.

organisere en Arbejderkontrol indenfor Handels- og Industriforetagender, saaledes, at denne Kontrolorganisations Bestemmelser skal være bindende for Arbejdsgiveren og kunde ophæves af Centralregeringen.

Endnu samme Dag udsendtes et særligt Dekret, ved hvilket samtlige Forordninger angaaende Huslejemoratorier telegrafisk sættes i Kraft.

Den næste Dag saa nye Dekreter Dagens Lys. De drejede sig om Oprettelsen af en Arbejdermilitz ved samtlige Arbejder- og Soldatterraad, om Kommunalbestyrelsernes Rettigheder i Boligspørgsmaal, deriblandt om Retten til at »indkvartere« hjemløse Personer i saadanne Boliger, som beboes af færre Lejere end fastsat.

Den 10de November udstedte man et Dekret om 8-Timers Arbejdsdagens Indførelse; og fire Dage senere, den 14de, bebudede Kommissæren for offentlige Arbejder et Dekret om den sociale Forsikring, hvorved denne vilde blive udstrakt til at omfatte »enhver Forringelse af Arbejdsdygtigheden ogsaa for Enkers og Forældreløses Vedkommende.«

Endelig udstedtes der den 15de en Erklæring om de russiske Folkelags Ret, der fastslog alle Folkenes Lighed og Suverænitet og udvidede den frie Selvbestemmelsesret helt til Løsrivelse og Oprettelse af selvstændige Stater.

IV.

Den 15de November gav Kommissæren for Undervisningsvæsenet Lunatscharski Folkekommissærernes Raad en Række Oplysninger om Begivenhederne i Moskva.

»Wassili den Retfærdige-Katedralen og Uspenski Katedralen bliver jævnet med Jorden, udtalte han. Kreml, hvor for Øjeblikket alle Petrograds og Moskvas vigtigste Kunstskatte er opmagasinerede, bliver bombarderet. Tusinder af Mennesker har allerede maattet lade Livet. Kampen antager efterhaanden Karakter af et dyrisk Raseri. Hvad vil den nærmeste Fremtid bringe? Hvorledes vil Begivenhederne udvikle sig? Jeg kan intet forudsige. Hvad der sker er over al Maade frygteligt. Jeg er ikke istand til at standse denne Rædsel. Under saadanne Indtryk, der gør En aldeles forrykt, kan man ikke arbejde. Derfor nedlægger jeg mit Mandat som Folkekommissær. Jeg undervurderer ikke Rækkevidden af dette mit Skridt, men jeg kan ikke handle anderledes.«

Lunatscharskis Afskedsbegæring blev dog ikke modtaget, og den næste Dag, den 16de November, vendte han sig til Folket i et Opraab, hvori han betonedede Nødvendigheden af at beskytte Nationens kulturelle Skatte.

Samtidig meddelte han Folkekommissærernes Raad, at han havde besluttet at blive paa sin Post.

»Kammerater!« skrev han, »jeg bønfalder jer: Hjælp mig! Yd mig Bistand! Sørg for, at vort Lands Skønheder bliver bevaret for os og vore Efterkommere!«

Lunatscharskis Forsøg paa at udtræde af Folkekommissærernes Raad var kun en Forløber for nye Vanskeligheder. Kort derefter indløb følgende Erklæring til Arbejder-, Soldater- og Bønderraadets Central-Forretningsudvalg og Folkekommissærernes Raad:

»Vi repræsenterer det Standpunkt, at det er ubetinget nødvendigt at søge dannet en socialistisk Regering af Repræsentanter for samtlige Partier indenfor Arbejder-, Soldater- og Bønderraadet. Vi er af den Formening, at kun en saadan Regering vil kunne gøre det muligt, at Frugterne af Arbejdernes og de revolutionære Arméers heltemodige Kampe i de uforglemmelige Novemberdage, kan modnes. Vi tror forøvrigt, at der foruden den angivne kun gives een Vej frem, nemlig Opretholdelsen af en rent bolschevikisk Regering støttet paa et politisk Rædselsherredømme. Denne Vej er Folkekommissærernes Raad slaaet ind paa. Men vi kan ikke følge dette Eksempel. Vi kan ikke se andet end, at en saadan Fremgangsmaade er skikkaet til at fjerne de proletariske Klasseorganisationer fra det politiske Livs Ledelse, indføre et uansvarligt Styre og muligvis fremkalde Landets og Revolutionens Undergang. Vi kan ikke paatage os noget Ansvar for en saadan Politik og tilbagegiver derfor vore Mandater som Folkekommissærer til Central-Forretningsudvalget.«

Folkekommissæren for Handel og Industri: *Nogin*,
Folkekommissæren for indre Anliggender: *Rykov*; Folkekommissæren for Forplejningsvæsenet: *Teodorowitsch*;
Folkekommissæren for offentlige Arbejder: *Schljapnikow*.

Hertil sluttede sig endvidere:

Folkekommissæren for Samfærdselsvæsenet: *Rjasanow*; Folkekommissæren for Presseanliggender: *Derbyshew*; Folkekommissæren for Statstrykkerierne: *Arbusow*; Kommisssæren for »den røde Garde«: *Jurenjew*;
Lederen af Konfliktafdelingen i Ministeriet for offentlige Arbejder: *Theodorow* (Repræsentant for Arbejdersektio-

nen) og Lederen af Lovforslagsafdelingen: Kommissæren *Larin*.

Paa denne Maade forblev af de 13 Kommissærer kun 7 i deres Embeder. Den 17de November bekendtgjorde *Kamenew, Rykow, Miljutin, Sinowjew* og *Nogin*, at de var udtredt af de bolschevikiske Socialisters Centralkomité.

Som Følge af de udbrudte Uroligheder, var Forberedelserne til Indkaldelse af den grundlovgivende Forsamling blevet afbrudte. Petrograds Byduma traf nu folgende Beslutning :

I den Hensigt at genoprette Regeringsmagten og Ordenen i Landet, indkaldes der — indtil den grundlovgivende Forsamling er traadt sammen — en *Sobor* (Forsamling) sammensat af Repræsentanter for By- og Semstwoforsamlingerne paa Grundlag af almindelig, lige, direkte og hemmelig Valgret, samt af Repræsentanter for Arbejder-, Soldater- og B nderraadenes Forretningsudvalg. Disse Repræsentanter maa indfinde sig i Petrograd den 30de November. Vi anmoder om Svar.

Præsident for Bydumaen, *Isajew*;
Borgmester *Schreider*.

Denne Indbydelse udsendtes pr. Iltelegram.

Forbundet for Statsfunktion rforeningen i Petrograd offentliggjorde et Opraab, hvori det opfordrede samtlige Organisationer og Institutioner til at slutte sig til Funktion restrejken. I dette Opraab erklæres det, at Funktionærerne »ikke kan tænke sig at stille deres Erfaring, deres Kendskab og selve Forvaltningsapparatet til Raadighed for Folkeviljens Usurpatorer, og derved befæste disses Stilling indenfor de øvrige kæmpende Samfundsgrupper.«

Finansministeriets Funktionærer besluttede at indstille Arbejdet, indtil der var skabt en Regeringsmagt, der besad hel Folkets Tillid. De enkelte Institutioner indenfor dette

Ministerium (Statsbanken, Sparekasserne og Statskasserne) erklærede sig dog villig til at fortsætte Arbejdet forsaavidt angik Hærens og Befolkningens allernødvendigste Tarv, men paa Betingelse af en øjeblikkelig Standsning af Arbejdet i Tilfælde af, at der øvedes Vold fra Bolschevikernes Side.

I Justits-, Udenrigs-, Handels- og Industriministerierne blev Arbejdet fuldstændig nedlagt.

I Ministeriet for Statens Understøttelsesarbejder arbejdede kun saadanne Afdelinger, som beskæftigede sig med Krigsinvaliderne og de Personer, der er undergivne Statens Omsorg; medens alle andre Afdelinger var lukkede.

I Indenrigsministeriet sluttede »Selski-Westnik-*)funktionærene sig til den almindelige Strejke.

I samtlige Afdelinger under Krigsministeriet, i Hoved- og Generalstaben, saavel som i Ministeriets politiske Afdeling, var alt Arbejde standset. End ikke de løbende Forretninger besørgeades og mange Funktionærer gav overhovedet ikke Møde i Bygningen. Krigsministeriets Direktør, Artillerigeneral Manikowski befalede samtlige Ministeriets Hoved-Administrationsgrene øjeblikkelig at genoptage Arbejdet af Hensyn til Hærens Forsyning.

»Vort Arbejde« hedder det i denne krigsministerielle Befaling, »maa holde sig udenfor enhver Politik, og foregaa uforstyrret og fuldstændig uafhængigt af hvilket somhelst Parti. Kun paa disse Vilkaar kan vort Arbejde blive produktivt og udfra dette Synspunkt har jeg erklæret mig parat til som tidligere at lede Hærens Forplejning. Al mulig Hensynstagen til disse Forhold er blevet lovet mig.«

Skønt Folkekommissæren for de udenrigske Anliggender, Trotzki, havde truet med at gribe til de strengeste Forholdsregler overfor de Funktionærer, der unddrog sig deres sædvanlige Virksomhed, gav dog ikke en eneste Funktionær

*) Selski-Westnik — et populært Bondelidsskrift.

Møde i Ministeriet den 19de November. Den mægtige Bygnings store Rum, stod fuldstændig tomme.

Trotzki ankom til Palæet paa Sangerbroen og begav sig ind i Ministerens Kontor, hvor Ministeriets Afdelingschefer kort efter gav Møde forat overlevere deres Afdelinger til Kommissæren. Her indfandt sig ogsaa den fhv. Understatssekretær i Udenrigsministeriet Neratow, der ikke var flygtet fra Hovedstaden, men havde anset det for sin Pligt, saasnart han havde erfaret Kommissærens Ønske om at lede Ministeriet, at overgive ham samtlige Dokumenter og Nøgler.

Da han havde gjort dette, vendte Neratow tilbage til sin Privatbolig. Ogsaa Afdelingscheferne forlod derefter Bygningen, og den eneste, der foruden Ministeren blev tilbage var den gamle Portner, der ufortrødent ventede paa Ordre i Forværelset.

Trotzki gik over i Ministeriets Kassererkontor og fordrede samtlige Pengebeløb og Dokumenter udleveret. Da man havde givet ham de forlangte Papirer, trak ogsaa Kommissæren for de udenrigske Anliggender sig tilbage.

Imidlertid foregik der i Statsbankens Lokaler et meget dramatisk Optrin. Kommissæren Menschinski indfandt sig i Banken ledsaget af en Afdeling bevæbnede Soldater, Matroser og Medlemmer af den røde Garde; senere ankom yderligere to Lastautomobiler med Soldater af Jægerregimentet anført af Kommissæren for den militær-revolutionære Komité Gussew og Stabskaptajn Mironow. Menschinski krævede i Folkekommisærernes Raads Navn 10 Millioner Rubler udbetalt.

Et Øjeblik efter ankom den Øverstbefalende for Petrograds Militærdistrikt, Oberst Murawjew til Banken. Han overgav imidlertid efter en kort Forhandling Befalingen til Afdelingens Kommandant, der derefter overrakte Bankens Administration følgende Ordre fra den militær-revolutionære Komité:

»Stabskaptajn Mironow. Jeg udnævner Dem til Chef for den Afdeling, der er bemyndiget til at aabne Statsbankens Kasser.

Oberst Murawjew.«

Statsbankens fungerende Direktør erklærede, at denne Befaling fra Folkekommissærernes Raad ikke kunde betragtes som et officielt Dokument. De i Banken tilstedeværende Byrepræsentanter protesterede ligeledes energisk imod, at man saaledes tilegnede sig Nationalformuen og Repræsentanterne for »Ekspeditionen for Udfærdigelse af Statspapirer«, afgav i 2000 Arbejderes Navn en Erklæring om, at Arbejdet vilde blive nedlagt, saafremt Pengene blev taget med Magt. Som Svar herpaa meddelte Oberst Murawjew, at han vilde begive sig til Smolny-Institutet, for at raadføre sig med Folkekommissærernes Raad.

Efter Murawjews Beretning vedtog Kommissærerne følgende Beslutning:

»I Betragtning af en Række formelle Unladelser maa Spørgsmaalet om Udtagning af 10 Millioner Rubler af Statsbanken, foreløbig staa hen, og maa for Fremtiden alle Fordringer af denne Slags kun stilles under nøje Begrundelse af alle retslige og øvrige Motiver.«

Samme Aften — efter at disse Begivenheder havde fundet Sted — traadte Statsbankens Styrelse sammen i Nærværelse af Repræsentanter for Bonderaadets Forretningsudvalg og Bydumaen. Forsamlingen besluttede *ikke* frivillig at udbetale Pengene, fordi Udleveringen af en saa stor Sum Penge af Statsbankens Beholdning, uanset hvem der er ved Magten, kun paa lovlig Maade kan finde Sted gennem Kreditbevilling.

Nedenstaaende Bekendtgørelse, som den revolutionære Komité lod udstede til »Alle Borgere«, stammer fra de samme Dage:

»De besiddende Klasser modsætter sig den nye Arbejder-, Soldater- og Bonderaads-Regering. Deres Tilhængere lægger Hindringer i Vejen for Stats- og Kommunalfunktionærernes Arbejde, opfordrer til Arbejdsnedlæggelse i Bankerne, og søger at afbryde Jernbane- og Telegrafforbindelserne. Vi advarer dem — de leger med Ilden.

Landet og Hæren staar overfor Hungersnøden. Til dens Bekæmpelse maa vi ubetinget kræve, at alle Funktionærer ved Forplejningsinstitutioner, Jernbaner, Postvæsenet og Bankinstitutionerne omhyggeligt opfylder deres Pligt. Arbejder- og Bonderegeringen træffer alle paakrævede Forholdsregler for at forsørge Land og Hær. Enhver Modstand imod disse Forholdsregler er ensbetydende med en Forbrydelse mod Folket.

Vi advarer de besiddende Klasser og deres Tilhængere: hvis de ikke ophører med deres Sabotage, hvorved de afbryder alle Tilførsler af Levnedsmidler, vil det blive dem selv, der kommer til at bære hele Byrden af de Situation, de saaledes har foraarsaget. De besiddende Klasser med samt deres direkte og indirekte Medhjælpere vil i saa Fald blive udelukket fra enhver Tildeling af Levnedsmidler. De Levnedsmiddelforraad der maatte blive fundet hos dem, vil blive rekvireret, og Ophavsmændenes Formuer beslaglagt.

Vi har gjort vor Pligt og advarer dem, der leger med Ilden. Vi føler os overbevist om, at vi, saafremt det skulde vise sig nødvendigt, i enhver Henseende vil blive støttet af alle Arbejdere, Soldater og Bønder i Anvendelsen af disse vore afgørende Forholdsregler.«

Ogsaa mod Pressen vendte Folkekommissærerne sig med en Række Dekreter. Et af dem angik »Nationaliseringen« af samtlige Trykkerier og Papirforraad. Det udtalte bl. a., at det var Regeringens Hensigt, at erklære alle Trykkerier for Statsejendom og udelukkende at stille dem til Raadighed for Partierne og de større Organisationer. Fordelingen af

Trykkerier og Papirforraad vilde blive foretaget i Forhold til Partiernes og Organisationernes Medlemsantal.

Et andet Dekret drejede sig om et Annonce-Monopol. Regeringen havde her den Plan, at forbyde Annoncering i samtlige Blade og Tidsskrifter med Undtagelse af to nærmere betegnede. Annonceindtægten fra disse to Blade skulde gaa til Statskassen.

Lige fra Statsfunktionærstrejkens første Dage blev Ledelsen af Trafikministeriet lagt i Hænderne paa den førnævnte »Wikschel«, der i denne Anledning konstituerede et Forretningsudvalg og udsendte følgende Telegram til samtlige Jernbanefunktionærer.

»Da Statsmagten stadig befinder sig i Hænderne paa et eneste Parti — Bolschevikerne — der har overgivet en Kommissær Ledelsen af Trafikministeriet, da en saadan Regering ikke anerkendes af »Wikschel«, og da Trafikministeriets Funktionærer under Indflydelse af »Komitéen til Fædrelandets og Revolutionens Frelse« har erklæret Strejke og ikke vil støtte »Wikschel« i Arbejdet paa at bevare dette Ministeriums Neutralitet og i den Hensigt overgive det i Forbundets Hænder, anser »Wikschel« det for nødvendigt at opgive Ledelsen af Trafikvæsenets Centralmyndighed.«

»Wikschel« underrettede derefter alle interesserede Parter om Muligheden af en nærførestaaende Jernbane-Generalstrejke som Arbejderne og Funktionærerne indenfor Jernbanevæsenet, der var blevet bragt til Fortvivlelse ved de bestandige Voldshandlinger og Trusler, i et Telegram til Jernbane-Centralbureauet iøvrigt erklærede for uundgaelig.

Paa Grund af disse mørke Udsigter opfordrede »Wikschel« Gang paa Gang den militær-revolutionære Komité til at indstille Tvangsforholdsreglerne overfor Jernbaneagenterne.

Centralkomitéen for det alrussiske Forbund af Post- og Telegrafsamslutninger besluttede endvidere at rette følgende Opraab til Landet:

»Midt i Ødelæggelsens Mareridt og Kaos, midt i Borgerkrigens og den truende Hungersnøds Rædsel, glimter endnu et svagt Haab om Fædrelandets Redning gennem den grundlovgivende Forsamling. Og nu — kun faa Dage før Valgene, da det frie Ord er kneblet, da der ikke længer bestaar noget Haab for den Dag i Morgen, da den russiske Borger ikke længer véd, om der findes et Rusland eller ej — i dette Øjeblik træffer den militær-revolutionære Komité Forholdsregler til at sprænge Landets sidste regulerende Faktor: Post- og Telegrafvæsnet.

Fra alle Egne af Landet indløber der Protester imod de i den nye Regerings Navn foretagne Arrestationer af Post- og Telegraffunktionærer. Man anvender overfor dem en opværende Terrorisme. I denne skæbnetunge Stund opbyder det alrussiske Forbund af Post- og Telegraffunktionærer alle sine Kræfter og træffer alle paakrævede Forholdsregler, for at holde den almindelige Harme i Tømme og forhindre Udbruddet af en almindelig alrussisk Post- og Telegrafstrejke.

Og ogsaa til jer, I der for Øjeblikket har Magten ihænde, vender Komitéen sig med en sidste Opfordring. Opmand jer, I sejrsberuste og af Broderblod forblindede! Forvandl ikke ved jeres Terrorisme Rusland til en Ruinhob og de russiske Borgere til ophidsede Dyr, som ved Udbruddet af en almindelig Katastrofe taber al Fornuft! Hold inde med jeres Rædselsherredømme, sæt en Stopper for Arrestationerne, og forstyr ikke os — Post- og Telegraffunktionærene — i Udøvelsen af vor produktive Virksomhed i det skændede Fædrelands Navn og i dets lyse Fremtids Navn. Og naar Post, Telegraf og Jernbaner ved jeres Brøde har maattet indstille Arbejdet, naar det sidste Haab om Frihed ved Valgene, og selve den grundlovgivende Forsamling er blevet tilintetgjort, naar ikke alene Arbejdere, Soldater og Matroser, men det samlede revolutionære Rusland med al sin Frihed og hele Landet er styrtet ned i den Afgrund I har gravet, — da vil

vi staa overfor det sidste Kapitel i den russiske Revolutions Historie, og I, I der har drevet Pælen i den altfor tidlig afdøde store russiske Republik, I har skrevet dette sidste Kapitel!«

Centralkomitéen besluttede, efter at have vedtaget dette Opraab, *ikke direkte* at tilstille Folkekommissærernes Raad det.

Fra den Øverstkommanderendes Generalstabschef General Duchonin blev der samtidig udsendt følgende Meddelelse:

»Til Alle, Alle, Alle!

Idag den 14de November blev der for at undgaa en Borgerkrigs Blodsudgydelse, sluttet Vaabentilstand mellem General Krasnows Tropper, der er samlede ved Gatschina og Petrograds Garnison. Ifølge Meddelelse fra General Krasnow har den Øverstkommanderende Kerenski forladt Tropperne og hans Opholdssted kan for Øjeblikket ikke bestemmes. Herefter har jeg, i Overensstemmelse med Reglerne for Troppernes krigsmæssige Ledelse foreløbig overtaget den Øverstkommanderendes Funktioner og befalet at standse Afsendelsen af flere Tropper mod Petrograd. For Øjeblikket fører forskellige politiske Partier Forhandlinger om Dannelsen af en midlertidig Regering. I Forventning om Krisens Løsning opfordrer jeg Fronttropperne til at forblive roligt paa deres Poster, for at forhindre Fjenden i at benytte de indre Uroligheder i Landet til at trænge endnu længer ind i Fædrelandet.

Duchonin.«

I de følgende Dage var Luften i Petrograd fyldt med de mest fantastiske Rygter om den tidligere Ministerpræsident og Øverstkommanderende Kerenskis Skæbne. Nogle vidste

at fortælle, at han befandt sig paa Marsch mod Petrograd i Spidsen for nye Troppeenheder, andre kunde med Sikkerhed berette, at han med det allerførste vilde ankomme til Hovedstaden pr. Flyvemaskine fra Pskow.

For at komme tilbunds i alle disse svirrende Rygter, sendte det socialistiske Partis Centralkomité's Blad »Rabotschaja Gazeta« en Medarbejder til Trafikministeriet, hvor man meddelte ham følgende:

»Kerenski forlod sammen med Sawinkow Gatschina i nordøstlig Retning. Han befinder sig for Øjeblikket i Spidsen for nogle Tropper, men om hvilke Tropper det drejer sig, har man hidtil intet kundet faa at vide, medens forskellige Troppeafdelinger, der staar ved Gatschina, har givet som Grund for deres Jernbanerejse, at de er paa Vej til Fronten, da de ikke vil deltage i en Broderkrig, men kun har strategiske Maal for Øje. Betydningsfuldt er det imidlertid, at Tropperne, naar man spørger dem, hvem der da egentlig er deres Chef, haardnakket nægter at svare eller kommer med Udflugter, og begrunder deres Tavshed med militær-strategiske Aarsager.«

Blandt de mange dramatiske Episoder, der i de Dage fandt Sted i den russiske Hovedstad, fortjener Arrestationen af Rasputins egentlige Mordere fhv. Dumamedlem W. Purischkewitsch og Grev Sumarokow jun. at nævnes.

Den 17de November Kl. 10 Formiddag indfandt en Afdeling Soldater sig under Ledelse af et Medlem af den militærrevolutionære Komité paa Hotel »Rossija«. Man opfordrede Hotellets Direktør til at udpege de Værelser, der beboedes af W. Purischkewitsch og dennes Broder M. Purischkewitsch med Hustru, hvilke tre Personer for nylig var ankommet til Petrograd og vidstes at opholde sig paa Hotellet under Navnene: Jewreinow og Ægteparret Kirin.

Man ledte forgæves, til langt ud paa Natten efter W. Purischkewitsch. Under Husundersøgelsen kom nogle Soldater af den røde Garde ind i Tjenestefolkernes Opholdsrum

og saa her en ubekendt Mandsperson, der laa paa en Seng tilsyneladende i dyb Søvn. Den ubekendtes mærkelige Paa-klædning — rød Skjorte, elegante Sko og Forklæde — vakte Soldaternes Mistanke og de arresterede Manden. Under Forhøret paastod han først, at han hørte til Hotelpersonalet, men tilsidst indrømmede han, at han var W. Purischke-witsch. Grunden til, at det var lykkedes ham at holde sig skjult saa længe, var den, at han, saasnart han havde faaet Nys om Soldaternes Ankomst, havde laant en af Hoteltje-nernes Tøj, forladt sit Værelse, og i ikke mindre end to Ti-mer baaret Lampen foran de søgende Soldater, uden at no-gen havde genkendt ham.

Han blev derefter, sammen med Grev Sumarokow jun. arresteret og fængslet som mistænkt for at staa i Spidsen for en monarkistisk S sammensværgelse.

V.

I Moskva havde Begivenhederne ikke været mindre omvæltende, end i Petrograd.

Den 7de November holdt saavel Moskvas Byduma som Byens Arbejder- og Soldaterraad Møder.

I Bydumaen vedtog man, efter at Byens Borgmester Rudnew havde afgivet Beretning om Begivenhederne i Petrograd og efter at man havde afsluttet den heraf følgende Debat, en Resolution, hvori man erklærede at ville støtte den provisoriske Regering og samtidig paastod, at den af almindelig Valgret fremgaaede Byduma var Byens eneste lovmæssige Myndighed. Ved Mødets Slutning vedtoges det, af Hensyn til de kommende Begivenheder, at nedsætte et Vel-færdsudvalg under Rudnews Ledelse.

Arbejder- og Soldaterraadets Møde endte med Valget af en militær-revolutionær Komité, der kom til at bestaa af 7 Medlemmer (4 Maximalister, 2 Minimalister og 1 »for-enet« Socialdemokrat). De Socialrevolutionære havde kort og godt afslaaet at deltage i den militær-revolutionære Komités Dannelse, medens Maksimalisterne ganske vist var gaaet med dertil, men dog havde erklæret, at de ansaa det for deres Opgave, at kæmpe imod Bolschevikernes efter deres Anskuelse fordærlige Taktik, der havde fundet sit Udtryk i Formlen: *Al Magten til Arbejder- og Soldaterraadene.*

En af den nydannede militær-revolutionære Komités første Handlinger var, at forbyde de saakaldt »borgerlige« Blade at udkomme.

Som Følge heraf ankom der den 8de November Kl. 4 om Morgenen Befuldmægtigede fra Komitéen, ledsaget af Soldater, til Redaktionerne af Bladene: »Russkoje Slowo«, »Russkija Vedomostji«, »Rannjeje Utro« og »Utro Rossiji«. Disse Befuldmægtigede standsede den paabegyndte Trykning, og lod overalt opstille Vagtposter, som først blev trukket tilbage adskillige Dage senere og kun fordi Trykkeriarbejderne nedlagde en energisk Protest.

Senere indførtes der ogsaa Kontrol med de socialistiske Blade.

I Løbet af Dagen den 8de saa man rundt om i Gaderne enkelte militære Afdelinger, der marscherede i Retning af Skobelewpladsen, hvor de defilerede forbi den militær-revolutionære Komité's Bygning, det tidligere Generalguvernements Palæ.

Samme Dag udvidede Velfærdskomitéen sig med: de Soldaterdeputeredes Præsidium, de Bondedeputeredes Guvernementskomité, Repræsentanter for Post- og Telegrafaktionærernes Forbund og Repræsentanter for enkelte andre Organisationer.

I Byen herskede en ophidset Stemning, men det kom dog intetsteds og fra ingen Side til virkelige Manifestationer.

Den 9de fandt der et Fællesmøde Sted mellem de Soldaterdeputerede og Regiments- og Kompagnikomitéerne. Under Mødet spaltedes Forsamlingen, og det endte med, at de Soldaterdeputeredes Præsidium forlagde Residensen fra den tidligere Generalguvernements-Bygning, hvor Arbejder- og Soldaterraadene holdt deres Møder, til Guvernørhuset, hvor de Bondedeputeredes Komité havde slaaet sig ned.

Om Aftenen rettede Velfærdskomitéens Formand, Rudnew en Opfordring til Regiments- og Kompagnikomitéerne om kun at adlyde Velfærdskomitéens Befalinger og ikke efterkomme den militær-revolutionære Komité's Forlangender.

Samtidig tilstillede Kommandanten over Moskvæs Militær-

distrikt, Oberst Rjabzew, den militær-revolutionære Komité et Ultimatum, i hvilket han krævede, at den skulde afgive sin Fuldmagt, fjerne Soldaterne fra Kreml og udlevere de Vaaben, som paa den militær-revolutionære Komité's Befaling var blevet borttaget fra Kremles Arsenal og fordelt blandt den røde Garde og Soldaterne. Svaret herpaa blev et Forsøg fra Komitéens Side paa at danne et Organ, bestaaende af Repræsentanter for Arbejder- og Soldaterraadene, Bydumaen og nogle andre Organisationer, hvem den øverste Magt i Moskva skulde overgives. Oberst Rjabzew afviste imidlertid dette Forslag.

Ved 11-Tiden om Aftenen den 9de November rullede Ekkoet af de første Skud gennem Moskvas Gader. De kæmpende Parter var, paa den ene Side: Officerseleverne, der samtidig belejrede Kreml og forsvarede Bydumaen, og paa den anden Side de Soldater, der havde besat Kreml. I Arbejder- og Soldaterraadskredse paastod man, at det var Officerseleverne, der havde paabegyndt Skydningen — Dumakresene var naturligvis af en ganske modsat Mening. Om Kremles Besætning led Tab, blev aldrig oplyst, Officers-eleverne havde derimod tyve Saarede. Samme Nat blev der ligeledes skudt paa Zwetnoi-Boulevard. Skuddene gjaldt Publikum, der kom ud fra Cirkus Salomonski; men det blev aldrig opklaret, hvem der havde skudt.

Om Morgenen den 10de November paabegyndte man de militære Operationer. Afdelinger af Officerseleverne besatte Kreml og derefter systematisk Post-, Telegraf- og Telefonkontorerne, der indtil da havde været i den militær-revolutionære Komité's Magt. Oprørstropperne besatte paa deres Side Adgangene til General-Guvernementsbygningen og tog Opstilling paa Twerskajagade, i Stræderne, der fører til Nikitskajagade, samt i Nærheden af Bronnajagade. Der blev oprettet to Generalstabe: den militær-revolutionære, i Generalguvernørens Hus, og Regeringstroppernes (som man dengang kaldte dem) i Alexanderskolen paa Arbat-

plads. Om denne sidste Stab fylkede sig efterhaanden — foruden Officerseleverne — den saakaldte hvide Gardes Legioner, der var sammensat af Studenter og unge Mennesker af de borgerlige Samfundsklasser. Ogsaa enkelte Soldatergrupper saas imellem dem.

Om Eftermiddagen den 10de begyndte i hele Moskvas Centrum en livlig Gevær- og Maskingeværild, der fortsattes hele den følgende Nat. Inden Mørkets Frembrud kørte Bolschevikerne Kanoner op og affyrede nogle enkelte Skud.

I Byens Periferi og i dens Nærhed var Arbejderne travlt beskæftiget med at rejse Barrikader og grave Skyttegrave. De gjorde sig ganske særlige Anstrengelser ved Sucharewtaarnet, hvor Bolschevikerne vilde søge Tilflugt, saafremt deres Planer mislykkedes.

Den Del af Byen, der ligger paa den anden Flodbred, var fuldstændig i Bolschevikernes Hænder. Deres Patruljer holdt den ene Ende af Broerne besat og Officerseleverne den anden.

Dagen den 11te indleddes med en kraftig Kanonild, der med korte Afbrydelser varede ved lige til Fredsslutningen den 15de. Dog hørte man ogsaa efter denne Dag enkelte Skud. Det var Bolschevikerne, der betjente sig af Artilleri. Man skød paa Strastnaja-Plads, paa Kudrinskipladsen, paa det »lille Teater« og adskillige andre Punkter, og som naturligt var, tilføjede man efterhaanden Byen talrige og betydelige Beskadigelser.

Allerede den 11te begyndte Forhandlingerne mellem den militær-revolutionære Komité og Velfærdsudvalget. Dette sidste havde opstillet følgende Betingelser:

- a) Den røde og den hvide Gardes fuldstændige Afvæbning og Tilbagelevering af de fra Arsenalet tagne Vaaben.
- b) Opløsning af den militær-revolutionære Komité og Velfærdsudvalget.
- c) Retslig Forfølgelse af de Skyldige.

- d) Oprettelse af en neutral Afvæbningszone.
- e) Fireogtyve Timers Vaabenstilstand til Udarbejdelse af Betingelserne for Overgivelsen.
- f) Alle de Tropper der havde deltaget i Oprøret vender tilbage til Kasernerne og samtlige Troppeafdelinger stilles under Distriktskommandantens Befaling.

Foruden disse Punkter behandlede man Spørgsmaalet om Oprettelsen af et fælles demokratisk Organ. Under Forhandlingerne optraadte en Repræsentant for Jernbanefunktionærernes Forbund som Mægler. Officielt blev der sluttet Vaabenstilstand for Tiden fra Kl. 12 Nat den 11te November til Kl. 12 Nat den 12te; men alligevel vedvarede Skydningen rundt om i Byen. Enkelte Steder endogsaa med særlig Voldsomhed, som f. Eks. i Lefortow, hvor Alexej-Militærakademiet blev lagt i Ruiner ved et Kanonbombardement.

Den 12te November rasede der en heftig Kamp paa Twerskoj-Boulevard og ved Nikitaporten. Samme Dag endte Underhandlingerne mellem de to Parter med et fuldstændigt Brud. Saasnart Maximalisternes Overvægt begyndte at vise sig, krævede de med stor Styrke, at den fulde Magt skulde overgives til Arbejder- og Soldaterraadene.

Bolschevikerne havde imidlertid benyttet Vaabenhvilen til at omgruppere deres Artilleri og udbedre og forstærke de vigtigste Stillinger; og den 13de November blussede Kampen op igen. Navnlig ved Nikitaporten gik det hedt til. Et Kanonskud stak Kæmpebygningen Korobkow paa Twerskoj Boulevard i Brand, og det mægtige Hus brændte ned til Grunden. I Dagens Løb erobrede Bolschevikerne efter en lang Gevær- og Kanonild Telefoncentralen i Miljutingade. Besætningen, der bestod af Officerselever og »hvide Gardister« kapitulerede efter at have lidt meget svære Tab. Under Kampen beskadigedes Telefonnettet alvorligt.

Den 14de genoptog Bolschevikerne Bombardementet paa

forskellige af Byens Kvarterer; de fortsatte Beskydningen af Kreml, som allerede Dagen før havde lidt betydeligt; Arbatpladsen og Pretschistenka blev ligeledes bombarderet. Den hellige Boris og Gljebkirke led svære Beskadigelser.

Ved Aftenstid genoptog Parterne paany Forhandlingerne om Indstilling af de morderiske Kampe; men ligesom forrige Gang fortsattes Skydningen rundtom i Byen, og Heldet tilsmilede mere og mere Bolschevikerne. Blandt andet maatte Officerseleverne denne Dag forlade det stærkt medtagne Hotel »Metropole«, hvor de havde holdt Stand i flere Dage.

Den 15de November Kl. 5 Eftermiddag undertegnedes Overenskomsten mellem de kæmpende Parter. Det var dog først om Morgenen den 16de, man kunde tale om »forholdsvis Ro« i Byen.

Paa denne Dag fandt Afleveringen af Vaabnene Sted, og Velfærdsudvalgets Tropper rykkede ud af Kreml og Alexanderskolen.

Bombardementet af Kreml, som begyndte den 13de November, og varede ved lige til Overenskomsten var sluttet, anrettede megen Skade. Bolschevikerne kørte Kanoner op paa begge Sider af Floden og beskød uden smaalig Hensyntagen af nogen Art, næsten alle de gamle, prægtige Paladser, Kirker og Klostre. Blandt de særligt beskadigede Bygninger er: Nikolajpalæet, Tschudowklostret, de 12 Apostles Kirke, Wosnesenski-Nonneklostret og Uspenskikatedralen; Arkangelsk- og Blagowetschensk-Katedralerne led derimod ingen Overlast. Billedet af Nikolaj Undergøeren, der var opsat over Nikolajporten og som havde undgaaet Branden i 1812, blev skudt ned. Uret paa Spaskitaarnet blev skudt igennem og Viserne standsede Klokken 5 Minutter over 1.

Under Beskydningen af Tschudowklostret opholdt Petrograds Metropolit Benjamin sig i Bygningen. Uden at tage Hensyn til de eksploderende Projektiler, bar han, sam-

men med Ærkebiskop Mikael af Grodno, Biskop Arsenius og nogle Munke, den hellige Alexius' jordiske Rester fra Hovedkirken ned i Krypten, hvor i tidligere Tid Patriarken Hermogen sad fængslet.

* * *

Vi har tidligere omtalt, at en af den militær-revolutionære Komité's første Regeringshandlinger var den at sørge for, at Moskva-Pressen blev bragt til Tavshed. Redaktionerne og Trykkerierne blev lukket, og der blev sat forsvarlig Vagt paa Stedet.

Først den 20de November udsendte Komitéen et Dekret, der ophævede Tvangsforanstaltningerne og gjorde det muligt for Bladene at udkomme paany. Dette Dekret havde følgende Ordlyd:

»I Betragtning af, 1) at de af den militær-revolutionære Komité ved Udbruddet af Officerselevernes Opstand dekretede Tvangsforholdsregler mod den borgerlige Presse, nødvendiggjordes af de i Moskva stedfundne og nu tilendebragte militære Operationer;

2) at Valgene til den konstituerende Nationalforsamling forudsætter Pressefrihed for samtlige Partier og Retninger;

3) at det paahviler den militær-revolutionære Komité, som Repræsentant for Arbejder- og Soldaterraadene, der er den øverste Magt i Moskva, at værne denne Magt mod Attentater af enhver Art, hvorfra de end maatte stamme — bestemmer den militær-revolutionære Komité følgende:

I.

Fra og med Onsdag den 21de November kan samtlige Presseorganer i Moskva uden Hensyn til deres politiske Retning, atter udkomme paa Betingelse af, at de udbetaler deres

Arbejdere og Funktionærer Lønning for Tiden fra den 10de November til Dato, i hvilken Periode Bladene har været undertrykt.

II.

Idet Komitéen saaledes genopretter den politiske Pres- ses Frihed, anser den det for sin Pligt at gøre opmærksom paa, at ingen Udtalelse, der opfordrer til Oprør mod Arbejder- og Soldaterraadene, vil blive taalt. Presseorganer, der maatte give saadanne Udtalelser Plads, vil blive beslag- lagt, og vedkommende Forfatter vil blive stillet for en Re- volutionsdomstol.«

En af de væsentligste Bevæggrunde til at den militær- revolutionære Komité ophævede sine Tvangsforanstaltning- er, var utvivlsomt Trykkeriarbejdernes energiske og for- bitrede Protest. Disse Arbejderes Fagforeningsledelse af- holdt den 18de November et Møde, hvor Bladforbudet dis- kuteredes. Der vedtoges her en lang Resolution, som heft igennem holdtes i en værdig, men umiskendelig indigneret Tone. Man konstaterer til en Begyndelse den bolscheviki- ske Komités Beslaglæggelse af Trykkerierne, hvis Formaal var at forhindre saavel de socialistiske, som de borgerlige Blade i at udkomme. Man giver en Liste over de Trykkerier, der er blevet »indtagne« med Vaabenmagt og erklærer, at Beslaglæggelsen fandt Sted under fuldkommen Ignoreren og Tilsidesættelse af de lokale Arbejdsorganer (Fabrikkomité- erne), af hvis Medlemmer adskillige endogsaa blev arreste- ret. Endvidere erklærer man, at da den militær-revolu- tionære Komité er ansvarlig overfor Bolschevikerne, er det disse, der maa paatage sig Ansvaret for den utrolige Rin- geagt, der er udvist overfor Trykkeriarbejdernes Fagorgani- sation og Arbejderforsamlingsretten, den elementære Ret- tighed, som Trykkeriarbejderne energisk har kæmpet for, saalænge Arbejderbevægelsen har eksisteret.

Resolutionen sluttede med en Erklæring om, at den alrus-

siske Konference af Repræsentanter for Trykkeriarbejderne, der skulde have fundet Sted den 28de November, maa skydes ud i det uvisse paa Grund af Begivenhederne i Moskva og det hele Land.

*   *   *

Kommunalraadet og Magistraten var sammenkaldt til et overordentligt Møde i Raadhusets store Sal den 19de November. Kl. 1 Middag ankom Formanden for Kommunalraadet, Borgmesteren, Viceborgmesteren og et større Antal Magistrats- og Kommunalraadsmedlemmer — de fandt Raadhuset og Mødesalen besat af bevæbnede Personer. Nogle Herrer forestillede sig for de nyankomne som den provisoriske Revolutionskomités Kommissærer og meddelte dem, at Raadhuset var blevet besat efter Ordre fra den militærrevolutionære Komité, der ikke ønskede noget Møde afholdt. Kommunalraadets Formand protesterede paa Borgernes Vegne herimod, og samtlige Raadsmedlemmer samt en tilstedeværende Repræsentant for Petrograds Kommunalraad sluttede sig hertil.

Mødet blev derefter forlagt til Schanjawski-Folkeuniversitetet. Her samledes Medlemmerne ved 2-Tiden til det historiske Møde.

Det frembød et besynderligt Billede. Den isnende Temperatur i den store, uopvarmede Bygning gjorde det nødvendigt for Deltagerne at beholde deres Hatte, Frakker og Galoscher paa. I det store Auditorium, hvor man samledes, tog Magistraten Plads paa Katederforhøjningen, medens Kommunalraadets Medlemmer fordelte sig paa Tilhørerbænkene efter Fraktioner, paa samme Maade som i Raadhusets Mødesal. De ubesatte Bænke i Kæmpeauditoriet blev hurtigt taget i Besiddelse af Publikum og forskellige kommunale Funktionærer. Kort derefter stormede Publikum ogsaa Gallerierne.

Mødet aabnedes af Kommunalraadets Formand.

»Jeg erklærer hermed«, sagde han, »det ved almindelig Valgret valgte Kommunalraads Møde for aabnet.«

Et stærkt Bifald hilste disse Ord. Herefter rejste alle Medlemmerne sig til Ære for de Borgere og Kolleger, der havde fundet Døden under de foregaaende Dages blodige Begivenheder.

Den første Taler var Repræsentanten for Petrograds Kommunalraad Urupadse, der overbragte en Hilsen fra Hovedstaden og erklærede, at Moskvas Kommunalraad, der var fremgaaet ved almindelig Valgret, maatte anses som Byens eneste lovmæssige Øvrighed.

Efter ham talte Moskvas Borgmester Rudnew.

Han bar kendelige Spor af de sidste Dages og Nætters overmenneskelige Nerveanspændelse. Opholdet i det belejrede Raadhus havde øjensynlig taget paa ham. Han talte med svag Stemme og først henimod Slutningen af Talen lykkedes det ham at vinde mere Kraft.

»I dette Øjeblik«, sagde Borgmesteren, »har De, mine Herrer, Krav paa at høre af vor egen Mund, hvordan vi, som De har valgt ind i Velfærdsudvalget, har skilt os fra vort Hverv. Det er dog ikke muligt, netop nu, at aflægge dette Regnskab. I vort næste Møde haaber vi at kunne give Dem Besked; men nu, foran de aabne Grave, maa vi tale om andre Ting. Jeg vil bede Dem hjælpe mig med at rejse en Skranke, der skiller os fra det, der er sket, saaledes at vi nu kan tale om, hvad der venter os i Fremtiden. Dommens Time er endnu ikke kommet; vi mangler endnu Materiale til at nedsætte en Domstol. Derfor vil vi kun tale om Virkeligheden og se Fremtiden i Øjnene!

Mine Herrer! Der er blevet øvet Vold — — — Men kan Kommunalraadet anerkende, at den nye Magt har lovmæssig Berettigelse? (Raab: Nej! Vi anerkender den ikke! Vi tillader det ikke!).

Vi var af den samme Mening i Velfærdsudvalget. Da Magistraten havde modtaget Forslag fra de nye Magtha-

vere, om at genoptage sit Arbejde, fandt den det under sin Værdighed at rette sig derefter og lod Forslaget forblive ubesvaret. (Stormende Bifald).

Magistraten og Kommunalraadet kan kun virke til Gavn for vore Medborgere under Bevarelse af sin fulde Frihed og absolute Uafhængighed og ikke overfor opplantede Bajonetter. (Bifald).

Men naar dette er Tilfældet, da maa vi organisere vore Kræfter til Værn for det lokale Arbejdes samfundsmæssige Grundsætninger og for at kunne tjene Borgerne, der har valgt os. Jeg er inderlig overbevist om, at Maximalismen vil overleve sig selv, og det endda meget snart; og den store Befolkning vil da kunne overbevise sig om, at Bolschevikerne bedrog dem, idet de lovede langt mere, end de nogensinde turde haabe at holde.

Hvordan skal vi nu forholde os overfor Spørgsmaalet om Kommunalraadets Opløsning? Man vil øve Vold imod dette Raad; ja en Voldshandling har netop fundet Sted — men vi har ingen Ret til at bøje os for denne Vold. Det har været foreslaaet, at vi gennem en Folkeafstemning skulde spørge Borgerskabet, om vi endnu er bemyndiget til at opfylde de os paalagte Pligter. (Protestraab: Nonsens! Umuligt!) Men en saadan Folkeafstemning er for Øjeblikket utænkkelig. Den kunde kun gennemføres under et frit Samfundsliv med Presse- og Forsamlingsfrihed. Vi maa altsaa fortsætte vort Arbejde. Tilbage er da Spørgsmaalet om de kommunale Funktionærer. Vi maa forsøge at lette deres Stilling. De vil ikke anerkende de nye Kommissærers Myndighed. Men de anser det heller ikke for muligt at overlade Borgerskabet til dets egen Skæbne. De kan afgøre de nødvendige tekniske Arbejder, men naturligvis kan de ikke paatage sig noget Ansvar for Ledelsen af de kommunale Anliggender.

Vi maa derfor bede Forsamlingen udtale sig om dette Spørgsmaal!«

Efter Borgmesteren fik Ordførerne for de forskellige Fraktioner Ordet. Nogle talte kraftigt og kort, andre udførligere og svævende.

Tilslut vedtog Forsamlingen med stort Flertal de Socialrevolutionæres Resolution, der lød som følger: »Moskvas Kommunalraad, der ved Bajonetternes Magt blev forhindret i at samles i sin egen Mødesal og derfor har maattet træde sammen i Schanjawski-Folkeuniversitetet til Raadslagning om den ved det bolscheviske Partis Tilrænselse af Magten skabte politiske Situation, tilbageviser med Foragt den anordnede Opløsning af Raadet og forkynder:

1) Moskvas Kommunalraads Møde finder Sted der, hvor de af Byens Borgerskab paa Grundlag af den almindelige, direkte, lige og hemmelige Valgret valgte Medlemmer forsamler sig.

2) Det bolscheviske Partis brutale Tilegnelse af Magten vil overalt i Landet tænde Borgerkrigens Fakkell, tilintetgøre den statslige Orden, undergrave de økonomiske Kræfter, svække Fronten, sprænge den konstituerende Nationalforsamling og truer Landet og Revolutionen, truer de arbejdende Massers Sag med fuldstændig Tilintetgørelse.

3) Socialismens Idé, Folkeherredømmets Idé er blevet traadt i Støvet. Tilegnelsen af Magten betyder lige saa vel et Attentat paa den alrussiske konstituerende Nationalforsamlings Vilje og Væsen som Usurpatorernes Bestemmelser om Kommunalraadets Opløsning betyder en Voldshandling overfor det moskovitiske Borgerskabs Vilje.

4) Alt hvad man har naaet gennem Revolutionen bliver revet fra Folket: Tale-, Presse-, Forsamlings- og alle andre borgerlige Friheder ophæves. Den personlige Friheds Ukrænkelighed bestaar ikke mere, der bestaar ikke længer nogen Ret til frit at færdes, hvor man vil. Der bestaar end ikke længer den mest elementære Sikkerhed for ens Liv — den absolutistiske Czarismes værste Tider er genopstandne. Husundersøgelser, Arrestationer og Voldshandlinger trium-

ferer paany, og den ubegrænsede Partivilkaarligheds Regime, der falskelig udgives for Proletariatets Vilje, staar atter paa Dagsordenen.

5) Bolschevikismen, der udnytter de udmattede og forpinte Folkemassers Forblindelse og har vundet Masserne for sig ved falske, for Øjeblikket uigennemførlige Løfter om en øjeblikkelig Fredsslutning, er fordømt til en indre Opløsning. Bedraget vil ubetinget blive afsløret. Masserne vil komme til at se. Voldsom vil deres Harme blive. Men i deres Raseri kan Masserne let fare vild i Revolutionens Velgerninger og falde som Offer for den kontrarevolutionære Vold. Det bolschevikiske Anarki og Modrevolutionen rækker hinanden Hænderne til fælles Tilintetgørelse af Fædrelandet.

6) Rusland maa reddes. Vi maa berede Anarkiet en Ende. Moskvas Kommunalraad appellerer til alle Kræfter i det store russiske Demokrati, beder dem *ikke* anerkende Bolschevikerne, at organisere sig og være paa deres Post, saa de, naar hine forfærdelige Timer kommer, da det forbryderisk bedragne og atter seende Folk drager Forrædderne til Ansvar, kan forhindre Modrevolutionens Triumf, tage Landets Skæbne i deres egne Hænder og skabe en myndig, af hele Landet anerkendt revolutionær-demokratisk Statsmagt, der kan skaane det smertefyldte Fædreland for Katastrofen udefra, stræbe henimod en almindelig demokratisk Fred, føre Landet til den konstituerende Nationalforsamling, som er Folkedrømmens Maal, redde den store russiske Republik og give det arbejdende Folk Jord og Frihed.

Leve den almindelige, direkte, lige og hemmelige Valgret!

Leve Folkeherredømmet!

Leve den konstituerende Nationalforsamling!

VII.

Medens disse blodige Begivenheder rystede det mægtige Rige i alle dets Fuger og bredte Revolutionens Rædsel overalt — fra Nevaen til Volga og fra Murmankysten til Kaukasus, fortsatte Folkekommissærernes Raad i Petrograd sit maalbevidste Arbejde for en hurtig Fred.

Det første betydningsfulde Skridt i denne Retning blev Folket bekendt gennem følgende Befaling fra Præsidenten for Folkekommissærernes Raad *Uljanow* (Lenin) til den Øverstkommanderende Duchonin:

»Borger Øverstkommanderende! Folkekommissærernes Raad overtog Regeringen efter den alrussiske Arbejder- og Soldaterraadskongres' Ønske, med den Forpligtelse at foreslaa samtlige krigsførende Folk og deres Regeringer en øjeblikkelig Vaabenstilstand paa alle Fronter og en øjeblikkelig Aabning af Forhandlinger om en Fred, der hviler paa demokratiske Grundsætninger. Nu, da Arbejder- og Soldaterraadernes Magt er slaaet fast paa alle Landets vigtige Punkter, anser Folkekommissærernes Raad det for nødvendigt at tilstille samtlige krigsførende Lande, baade de med os forbundne, som de os fjendtlige, et ufortøvet og formelt Tilbud om Vaabenstilstand. En lignende Meddelelse er af Folkekommissærerne blevet tilstillet alle de med os forbundne Regeringers Repræsentanter i Petrograd.

De, Borger Overstkommanderende, opfordres herved efter Arbejder- og Soldaterraadernes Beslutning og gennem Folkekommissærernes Raad til straks efter Modtagelsen af

denne Meddelelse at sætte Dem i Forbindelse med den Øverstkommanderende for den fjendtlige Hær og foreslaa ham en øjeblikkelig Indstilling af de militære Operationer som Indledning til Fredsforhandlinger. Idet Folkekommissærernes Raad betror Dem Ledelsen af disse Forhandlinger, befaler det Dem endvidere: 1) Gennem direkte Telegrafforbindelse stadig at holde Folkekommissærernes Raad underrettet om Deres Forhandlinger med Repræsentanterne for den fjendtlige Hær, og 2) først at undertegne Vaabenstilstandsoverenskomsten efter dertil indhentet Bemyndigelse af Folkekommissærernes Raad.

Præsidenten for Folkekommissærernes Raad Uljanow (Lenin). Kommissæren for de udenrigske Anliggender Trotzki. Krigskommissæren Krylenko. Raadets Forretningsfører Bontsch-Brujewitsch. Sekretæren Gorbunow.
— 20de Novbr.

Samtidig tilstillede Folkekommissæren for de udenrigske Anliggender Trotzki den franske Republiks Ambassadør i Petrograd en Note af følgende Indhold:

»Hr. Ambassadøren for den franske Republik. Jeg tilføjer mig herved at underrette Hr. Ambassadøren om, at Arbejder- og Soldaterraadenes alrussiske Kongres den 8de November har indsat en ny Regering for den russiske Republik i Form af et Raad af Folkekommissærer.

Denne Regerings Leder er W. Lenin; den udenrigske Politik blev overdraget til mig, Folkekommissæren for udenrigske Anliggender. Idet jeg henleder Deres Opmærksomhed paa den af Arbejder- og Soldaterraadenes alrussiske Kongres godkendte Tekst til et Tilbud om Vaabenstilstand og en demokratisk Fred uden Anneksioner og Skadeserstatninger og paa Grundlag af Folkenes frie Selybestemmelsesret, tillader jeg mig at bede Dem betragte det nævnte Dokument som et formelt Vaabenstilstandstilbud for samtlige

Fronter samt et Forslag om øjeblikkelig Indledning af Fredsforhandlinger — et Forslag som den russiske Republiks befuldmægtigede Regering samtidig tilstiller alle krigsførende Folk og deres Regeringer.

Modtag, Hr. Ambassadør, Forsikringen om Arbejder- og Soldaterregeringens dybeste Højagtelse for det franske Folk, der ligesom alle de andre Folk, der under denne eksempellose Krig er blevne udmattede og blodtappede, kun kan længes efter Fred.

Folkekommissæren for udenrigske Anliggender
Trotzki.«

Om disse og andre Begivenheder indenfor Ledelsen af den russiske Udenrigspolitik, udtalte Trotzki sig i Arbejder- og Soldaterraadets Centralkomité.

»Vedtagelsen af Dekretet om den almindelige Vaabenstilstand kom fuldstændig uventet for Europas herskende Klasser« — erklærede Trotzki.

»Til at begynde med betragtede man dette Dekret som en Partiudtalelse og ikke som en rigtig Regeringshandling. Først senere begyndte de herskende Klasser i Europa at gøre sig det klart, at det ved vort Dekret ikke drejede sig om en Erklæring i agitatorisk Øjemed, men om en statslig Aktion udgaaende fra Ruslands Regering. Det Standpunkt de besiddende Klasser i denne Anledning har indtaget, lader sig dele i to Kategorier: Paa den ene Side modtog de med os forbundne Magter Dekretet med største Fjendtlighed og en Flod af Beskyldninger styrtede ned over os. Hvad Fjenderne anbelanger, da interesserede Omvæltningerne i Rusland dem fra et Svækkelsesstandpunkt, forsaavidt disse Omvæltninger kunde bidrage til at forøge vort Lands Desorganisation. Tyskland og Østrig skænkede dog ogsaa dette Dekret Opmærksomhed udfra den Betragtning, at det ikke var udgaaet fra en Skinregering, men fra en sejrrig Regering. Meddelelserne om vor Sejr over Kerenski kom

til Tyskland i rette Tid, samtidig med at man modtog vort Radiotelegram fra Czarskoje Selo. Tyskerne — i Tyskland og Østrig — var først skadefro, men frygtede alligevel, som hørende til Bourgeoisiet, vor Sejr.

Skulde Dekretet opfattes som en officiel Erklæring fra Arbejder- og Soldaterraadsregeringen, maatte et formelt Vaabenstilstandstilbud nødvendigvis følge. Vor militære Situation var dog ikke gunstig for et formelt Skridt. De borgerlige Kredse troede ikke paa den nye Regerings Levedygtighed. Vesteuropas Arbejderklasse havde Tillid til den nye Regering, men frygtede for, at denne Statsmagt ikke skulde kunne overvinde alle de Prøvelser, der ventede den. Nu er denne Magt imidlertid befæstet. Selv den mest bornerte Diplomat forstaar, at Arbejder- og Soldaterraadsregeringen ikke vil kunne styrtes i Løbet af et Par Uger eller Maaneder og at man derfor bliver nødt til at udarbejde visse Former for Samkvemmet med denne Regering. Diplomaterne begynder allerede at henvende sig til os i en Del praktiske Anliggender.

Hvad deres politiske Stilling overfor os angaar, da kan man her paavise forskellige Trin. Fjendtligst stiller England sig, det spiller den ledende Rolle i de nuværende Begivenheder og som er det Land, der taber mindst ved denne Krig. Frankrig, som derimod har lidt mest, svarede paa vore Omvæltninger ved at skabe et Ministerium under Ledelse af Clemenceau, denne den franske Smaaborgerligheds mest udprægede Repræsentant. Ministeriet Clemenceau blev dannet udenom Socialisterne og imod deres Vilje. Det er det imperialistiske Frankrigs Dødstrækninger. I Italien blev Efterretningen om vor Omvæltning derimod modtaget med Begejstring, thi i dette Land griber Skuffelsen over den imperialistiske Erobringspolitik mere og mere om sig.

Man tør antage, at ogsaa Amerika vil vise Arbejder- og Soldaterraads-Regeringen den største Imødekommenhed. Tysklands vanskelige økonomiske Stilling tvinger dette Land

til at finde sig i Fredsbægelsen indenfor sine Grænser, samtidig med at det undersøger, hvorledes Jordbunden er for Indledning af mulige Fredsforhandlinger. Alle Efterretninger om vort Dekrets Indtryk paa Vesteuropa viser, at vore allermest optimistiske Forventninger er gaaet i Opfyldelse. Vesteuropas Arbejderklasse forstaar Begivenhederne i Rusland bedre, end den russiske Republiks egen Befolkning. Vort Dekret er en Tilkendegivelse af universel Betydning. Der staar nu kun tilbage for os at fremsætte et formelt Fredstilbud.

Hivad angaar Rygterne om Indholdet af de hemmelige Traktater, da kan jeg meddele Dem, at alle disse Traktater nu befinder sig i min Besiddelse. Neratow har frivillig udleveret mig dem eller sagt mig, hvor de fandtes og overgivet mig de respektive Nøgler. Jeg maa indrømme, at den almindelige Befolknings Formodninger om, at der ikke eksisterede Traktater, er forkert. Saadanne Traktater findes, men de er af gammel Dato — det er imidlertid den diplomatiske Noteudveksling, der er Hovedsagen. Jeg vil allerede i de nærmeste Dage være istand til at offentliggøre denne Korrespondance. Jeg kan sige Dem, at Indholdet er langt mere kynisk, end vi nogensinde havde tænkt os.

Vi tvivler ikke om, at vore tyske Kammerater, naar de engang erfarer de tyske Diplomaters Hemmeligheder, vil vise os, at de tyske Imperialisters Kynisme ikke paa nogen Maade staar tilbage for Ententemagternes.

Krigskommissæren har idag paalagt den Øverstkommanderende at tilstille de fjendtlige Magter et Forslag om øjeblikkelig Vaabenstilstand. Vi kender endnu ikke General Duchonins Svar, men haaber, at det vil falde sammen med Arbejder- og Soldaterraadets Ønsker. Men hvorledes Svaret end maatte blive, kan General Duchonin ikke rokke Regeringens Beslutning. Vi vil ikke gøre som Kerenski, der henvendte sig til de forbundne Magter med en Bøn. Et Brev, der beviser dette, er fundet og vil blive offentliggjort.

Vi vil derimod stille alle Regeringer overfor den Kendsgerning, at vi vil gøre en Ende paa Krigen. Alle Traktater kaster vi i Papirkurven.«

Dagen efter at Ordren til General Duchonin var afsendt, var der endnu intet Svar indløbet, og Krigskommissæren Krylenko førte derfor følgende telegrafiske Samtale med Hovedkvarteret:

— *Krylenko*: Vær saa venlig at bede den Øverstkommanderende ulejlige sig til Apparatet. Skulde General Duchonin imidlertid ikke længer beklæde denne Stilling, vilde jeg gerne tale med hans øjeblikkelige Stedfortræder. Os bekendt, har General Duchonin ikke nedlagt sit Embede.

— *Hovedkvarteret*: Den Øverstkommanderende, Duchonin, ventede Dem indtil Kl. 1 inat. Nu sover han.

— *Krylenko*: Ledningen var i Uorden. Hvis det er Dem muligt, saa meddel mig følgende: Har De modtaget det Radiotelegram som Folkekommissærernes Raad afsendte Kl. 4, og hvad har De foretaget Dem med Hensyn til Udførelsen af Raadets Befalinger.

— *Hovedkvarteret*: Der er indløbet et vigtigt Statstelegram, som imidlertid hverken bar Dato eller Nummer, hvorfor General Duchonin bad General Manikowski om at skaffe de tilbørlige Garantier tilveje for Telegrammets Ægthed.

— *Krylenko*: Hvorledes besvarede Manikowski dette Spørgsmaal; hvornaar blev dette Spørgsmaal afsendt og hvorledes: traadløst eller telegrafisk?

— *Hovedkvarteret*: Der er endnu ikke indløbet noget Svar, hvorfor man for en Time siden paany har anmodet derom.

— *Krylenko*: Jeg beder Dem nøje angive mig Klokkeslettet og Maaden hvorpaa det første Spørgsmaal afsendtes. Vær saa venlig at skynde Dem lidt.

— *Hovedkvarteret*: Telegrammet til General Manikowski afsendtes baade traadløst og pr. Morseapparat. Hvor-

naar — skal jeg straks sige Dem. Telegrammet afsendtes Kl. 7,15 Aften.

— *Krylenko*: Hvorfor blev dette Spørgsmaal ikke samtidig rettet til mig, Folkekommissæren for Krigsvæsenet, da General Duchonin fra en personlig Samtale med mig udmærket godt ved, at General Manikowski kun har at tage sig af Ordningen af tekniske Arbejder, Ammunitions- og Proviantforsyning, medens Krigsministeriets politiske Ledelse og Ansvar et herfor paahviler mig?

— *Hovedkvarteret*: Jeg kan intet oplyse Dem herom.

— *Krylenko*: Vi erklærer kategorisk, at Ansvar et for Forsinkelsen af et saa vigtigt statsligt Anliggende fra vor Side udelukkende vil blive lagt paa General Duchonin og vi forlanger ubetinget: 1) øjeblikkelig Afsendelse af Parlamentærer, og 2) at General Duchonin personlig giver Møde ved Telegrafapparatet i Morgen Formiddag Kl. 11 præcis. Skulde Forsinkelsen foraarsage Hungersnød, Nederlag eller et anarkistisk Oprør, vil fra idag alt Ansvar et falde paa Dem, hvilket vil blive meddelt Soldaterne.

— *Hovedkvarteret*: Jeg skal meddele dette til General Duchonin.

— *Krylenko*: Hvornaar vil De melde ham det? Straks? I saa Fald vil vi vente paa General Duchonin.

— *Hovedkvarteret*: Jeg vil melde det straks.

— — —

— *Duchonin*: Den Øverstkommanderende er ved Apparatet.

— *Krylenko*: Folkekommissæren er ved Apparatet. Vi venter paa Deres Forklaring.

— *Duchonin*: Før jeg træffer nogen Beslutning angaaende Deres af Folkekommissærerne Uljanow, Trotzki og Krylenko undertegnede Telegram, maa jeg ubetinget have fastslaaet følgende: 1) Har Folkekommissæernes Raad modtaget noget som helst Svar paa sin Opfordring til de krigsførende Magter angaaende Freden? 2) Hvilke Planer

har man med den rumænske Hær, der udgør en Del af vor Front? 3) Har man isinde at aabne Forhandlinger angaaende en Separatfred og med hvem: med Tyskerne alene, eller ogsaa med Tyrkerne, eller skal vi forhandle om en almindelig Vaabenstilstand?

— *Krylenko*: Teksten i vort Telegram til Dem er helt igennem nøjagtig og klar. Det taler om en øjeblikkelig Indledning af Forhandlinger om Vaabenstilstand med alle krigsførende Magter og vi frakender Dem ganske bestemt enhver Ret til at forsinke dette vigtige Statsanliggende ved noget somhelst Spørgsmaal. Vi staar fast ved vort Forlangende om Udsendelse af Parlamentærer og om at blive holdt underrettede om Forhandlingernes Gang.

— *Duchonin*: Mine Spørgsmaal er af rent teknisk Art, uden deres Besvarelse vil Forhandling være umulig.

— *Krylenko*: De maa dog forstaa, at der under disse Forhandlinger vil blive rejst en Mængde tekniske og vigtige Enkeltspørgsmaal, som vi vil besvare efterhaanden som de opkastes. Vi forlanger derfor endnu engang og for sidste Gang, at der øjeblikkeligt og ufortøvet aabnes formelle Forhandlinger om Vaabenstilstand mellem samtlige krigsførende Magter, baade de der er forbundne med os og de, der er os fjendtlige. Vi beder om et nøjagtigt Svar.

— *Duchonin*: Hvad jeg kan forstaa er, at det er umuligt for os, at træde i umiddelbar Forhandling med Magterne. Saameget des mere umuligt er det for mig at gøre det i Deres Navn. Kun en Centralregering der støttes af Hæren og Landet er i Besiddelse af tilstrækkelig Autoritet over og Betydning for Modstanderne, til at give disse Forhandlinger den Autoritet, der er nødvendig for at opnaa et positivt Resultat. Ogsaa jeg anser det for at være i Ruslands Interesse snarest muligt at faa Fred.

— *Krylenko*: Afslaar De kategorisk at give os et nøjagtigt Svar og at udføre de Dem givne Befalinger?

— *Duchonin*: Jeg har allerede givet Dem et nøjagtigt

Svar med de Grunde der har gjort det umuligt for mig, at efterkomme Deres telegrafiske Forskrift, og jeg gentager endnu engang, at kun en Centralregering vil kunne give Rusland den saa nødvendige Fred.

Efter at denne Samtale var sluttet, udstedte Folkekommissærernes Raad følgende Bekendtgørelse til Duchonin:

»I den russiske Republiks Navn og efter Folkekommissærernes Raads Opfordring afsætter vi Dem herved fra den af Dem beklædte Post paa Grund af Lydighedsvægring overfor Regeringens Ordre og en Handlemaade, der er skikket til at nedkalde uhørte Ulykker over alle Landes arbejdende Masser og navnlig over Hærene. Vi befaler Dem, under Ansvar for Krigslovene, at udrette Deres Pligt saalænge, til en ny Øverstkommanderende eller en til Embedets Bestyrelse befuldmægtiget Person er indtruffet i Hovedkvarteret. Til Øverstkommanderende udnævnes Fændriken Krylenko.

Lenin — Krylenko — Stalin.«

Samtidig gjorde man i et Opraab til Hær og Flaade alle Soldater og Matroser bekendt med Sagernes Gang og General Duchonins Afsættelse.

»Soldater« — hed det videre i dette Opraab, »Fredens Sag ligger i Eders Hænder. I vil ikke tillade, at de revolutionære Generaler tilintetgør Fredens store Sag. I vil afvæbne deres Livvagter for at undgaa den for den revolutionære Armé uværdige Lynchjustits, og I vil hindre disse Generaler i at unddrage sig den ventende Dom. I vil opretholde den strengeste revolutionære Orden. Regimenterne ved Fronten skal uopholdeligt vælge Befuldmægtigede til formelt at aabne Vaabenstilstandsforhandlinger med Fjenden. Folkekommissærernes Raad bemyndiger jer hertil. Hold os med alle til Raadighed staaende Midler underrettede om Forhandlingernes Gang. Men kun Folkekommissærernes Raad bør underskrive Overenskomsten om Vaaben-

stilstand. Soldater — Fredens Sag er i Eders Hænder. Der fordres nu kun Agtpaagivenhed, Udholdenhed og Energi — og Fredens Sag vil sejre.«

* * *

Fra Folkøkrigskommissæren Krylenko indtraf der den 26de November et længere Telegram til Hovedkvarteret i Mohilew. Krylenko meddeler heri, at han har udsendt Parlamentærer med Forslag om Vaabenstilstandsforhandlinger paa alle Fronter. Hvis Tyskerne skulde gaa ind herpaa, erklærer han, vil Forhandlingerne blive afbrudt, forat de Allierede kan blive opfordret til at deltage i dem. I Telegrammet toges der endvidere alle Slags administrative Forholdsregler: Duchonin afskediges og General Diederichs udpeges midlertidigt til at ordne de løbende Forretninger.

Den paafølgende Dag Kl. 4,15 udstedte Krylenko en Dagsbefaling af følgende Indhold:

»Vore Parlamentærer er vendt tilbage og har overbragt et officielt Svar fra den tyske Øverstkommanderende, hvori han gaar ind paa Forslaget om Vaabenstilstandsforhandlinger paa alle Fronter. Det vedtoges, at det næste Møde af Befuldmægtigede for begge Parter skal finde Sted den 1ste December. Enhver, der forsøger at tilbageholde denne Befaling eller at forhindre dens Udbredelse, vil jeg uden Formaliteter af nogen Art overgive til den lokale Regimentskomité's Revolutionsdomstol. Jeg befaler, at Ilden øjeblikkelig standses og at Fraterniseringen begynder langs den samlede Front. En forhøjet Agtpaagivenhed til Afværgelse af Angreb fra Modstanderens Side paabydes. Militære Operationer maa kun foretages som Svar paa lignende Operationer fra Modstanderens Side. Alle skal blive i deres hidtidige Stillinger. Kun den stærke kan naa sit Maal. Leve den snarlige Fred.«

I en ny Dagsbefaling meddeler Krylenko:

»De af mig afsendte Parlamentærer overskred de tyske Skyttegrave udfør 5te Armées Stillinger. Modstanderen gav Løfte om at svare den 27de November Kl. 8 Aften. Kammerater, Freden er nær! Den ligger i vor Magt. Vær derfor standhaftige i disse sidste Dage. Opbyd al jeres Kraft og bliv trods Savn og Kulde i Løbegravene. Vort Forehavendes lykkelige Udfald afhænger af vor revolutionære Standhaftighed. Straf med Foragt Duchonins løgnagtige og hykleriske Bande, der har sat sig fast i Hovedkvarteret, og dens borgerlige pseudosocialistiske Tilhængere, der i 8 Maaneder har narret det russiske Folk med Løfter om en snarlig Fred; og som ved deres æventyrlige og forbryderiske Forsøg paa at modsætte sig den af de russiske Arbejder- og Soldateraad indsatte Folkekommissær-Regering har bragt en usigelig Ulykke over Landet og Sult og Udmattelse i Hæren.

Samtidig afsætter jeg den Øverstbefalende over Nordarméen, General Tscheremisow, da han har nægtet at efterkomme min Befaling om personlig at indfinde sig hos mig. Jeg befaler ham at beholde Ledelsen af de militære Operationer under Nordfrontkommissæren, Kammeraten Powsners Kontrol, indtil en ny Øverstbefalende er ankommet.«

Resten af Befalingen indeholder Navnene paa en Del Kommissærer og Generaler, som paa Grund af Lydighedsvægring afsættes fra deres Poster.

Den 25de og 26de November opholdt Krylenko sig i Dwinsk. Ved sin Ankomst til Byen befalede han General Boldyrew at give Møde hos ham. Boldyrew besvarede ikke Befalingen og blev omgaaende arresteret. Herefter holdt Krylenko Møde med 5te Armées Komité i Dwinsk, overfor hvilken han erklærede, at han var kommet for at kæmpe mod tre Fjender: den ydre, ufarlige Fjende, Hungersnøden og den kontrarevolutionære Kommandobestand med »Kornilowen« Duchonin i Spidsen.

Krylenko paabegyndte nu Kampen mod Hovedkvarteret og indledede samtidig Forhandlingerne med Ruslands »ydre Fjender«. Han opslog midlertidig sit Stabskvarter i Dwinsk og omgav sig med en Livvagt bestaaende af 50 Matroser fra Krydseren »Aurora«, Soldater og Medlemmer af den røde Garde.

*
*
*

Tirsdag den 27de November Kl. 2 Eftermiddag vendte de udsendte russiske Parlamentærer tilbage til Dwinsk. De forelagde Krylenko Protokollen over de indledede Skridt og den tyske Øverstkommanderendes Svar. Protokollen havde følgende Ordlyd:

»Vi Parlamentærer, Løjtnant ved 9de Kiew-Husarregiment W. Schneur og Medlemmer af 5te Armés Komité, Militærlæge M. Sargalowitsch og den Etaarig-Frivillige Meren modtog det Hverv at overbringe den tyske Øverstkommanderende Forslag om en ufortøvet Optagelse af Vaabenstilstandsforhandlinger paa samtlige krigsførende Landes Fronter, for derigennem at aabne Vejen for paafølgende Forhandlinger om en almindelig Fred, og i Tilfælde af en gunstig Modtagelse af vort Forslag, at forhandle om Tid og Sted for et Møde mellem Repræsentanter for de krigsførende Lande.

Vi afrejste Kl. 12,20 Middag fra Dwinsk til 19de Armékorps' Front. Kl. 4,20 ankom vi udfør Moskva-Infanteriregimentets Stillinger, medens tyske Officerer med hvide Faner og Trompetere — ifølge international Skik — samtidig traadte op af det ringformede Skyttegravssystem »Ferdinand« og kom os 300 Skridt imøde, indtil Pigtraadshegnene udenfor det tyske Frontafsnit »Hannover«. Kl. 5 Eftermiddag blev vi med tilbundne Øjne ført til den tyske Armés Bataillonsstab, der holder Frontafsnittet »Hannover« besat, overrakte her, Kl. 5,45, vor skriftlige Fuldmagt fra Folkekommissær-

ren for Krig og Marine og Øverstkommanderende for den russiske Republiks Hære, til to tyske Generalstabsofficerer, der i denne Anledning var blevet oversendt fra Divisionsstaben.

Forhandlingerne førtes paa fransk. Vort Forslag blev øjeblikkelig sendt videre til Divisionsstaben og derfra ad direkte Ledning til den Øverstkommanderende i Østen og den tyske Hærs Generalissimus. Kl. 6,20 bragte man os i Automobil ad Dwinsk—Ponewesch Chausseen til Præstegaarden i Passen, hvor vi blev modtaget af Divisionsgeneral v. Hofmeister i Feltuniform smykket med de højeste tyske Ordner, Stjerner og Baand og omgivet af sin Stab. General Hofmeister meddelte os, at vor Fuldmagt var befundet gyldig, at vort Forslag var blevet videresendt til Overkommandoen, og at et Svar kunde ventes i Lobet af 24 Timer. Men allerede Kl. 7,56 samme Aften indløb den tyske Overkommandos første Svar, der indeholdt en Indvilligelse i at paa-begynde Forhandlinger om Vaabenstilstand paa Grundlag af de i vor af vor Øverstkommanderende underskrevne Fuldmagt opstillede Principper, og bemyndigede General Hofmeister og Parlamentærerne til at udarbejde nærmere Enkeltheder angaaende Mødetid og Mødested for Repræsentanterne for de krigsførende Lande.

Efter en Meningsudveksling, der fandt Sted paa russisk, tysk og fransk, og efter at Overkommandoen atter var blevet spurgt, tilstillede General Hofmeister os den 16de November Kl. 12,20 Nat et af ham undertegnet og beseglet skriftligt Svar paa vort skriftlige Forslag. Svaret var affattet paa tysk og gik ud paa følgende: 1) en bestemt Indvilligelse i at indtræde i øjeblikkelige Vaabenstilstandsforhandlinger, hvortil den tyske Øverstkommanderende i Østen havde modtaget nødvendig Fuldmagt. 2) Overkommandoen stiller Særtog til Disposition for de til Forhandlingerne kommende Repræsentanter for de krigsførende Lande. 3) Oprettelse af en direkte telegrafisk Forbindelse mellem de kommende Re-

præsenterer og den af Folkekommissærernes Raad bestaaende højeste Statsmagt.

Parlamentærene meddelte, at vore Repræsenterer vilde give Møde paa Banelinjen Dwinsk—Wilna paa et vestlig for Landsbyen Kukliscek beliggende Punkt mellem vore Stillinger og Fjenden, hvorfra de skulde bringes til Stationen »Petrograd«, hvor et Særtog vilde vente dem og bringe dem til Byen Brest—Litovsk, hvor den tyske Øverstkommanderendes Hovedkvarter befinder sig. Til Mødetid fastsattes den 1ste December 1917 Kl. 12 Nat efter mellemeuropæisk Tid.

Denne Aftale blev undertegnet af os i to Eksemplarer Kl. 1,15 Nat. Af Eksemplarerne blev det ene overgivet General Hofmeister, medens det andet, sammen med den tyske Kommandos skriftlige Svar til Folkekommissæren for Krigs- og Marinevæsenet, blev overladt os. Det blev ligeledes meddelt os, at den tyske Øverstkommanderende havde befalet, at Ildvirksomheden skulde indstilles, saalænge den ikke blev fremtvunget af Modstanderen, samt at enhver Fraternalisering mellem Tropperne skulde ophøre, indtil Forhandlingerne var endt.

Den 27de November Kl. 8 Morgen bragte man os med tilbundne Øjne tilbage til det samme Frontafsnit, hvor vi var blevet modtagne, og Kl. 11,20 ankom vi til vore egne Stillinger.«

(Underskrevet med Parlamentærenes Navne).

Efter Modtagelsen af det tyske Svar udsendte Lenin og Trozki følgende Opraab til Folkene i samtlige krigsførende Lande:

»Som Svar paa vort Forslag angaaende en ufortøvet Vaabenstilstand paa alle Fronter med Henblik paa Afsluttelsen af en demokratisk Fred uden Anneksjoner og Skadeserstatninger og under Garanti for den nationale Selvbøstestem

melsesret, har den tyske Øverstkommanderende erklæret sin Beredvillighed til at føre Fredsforhandlinger.

Den Øverstbefalende for den russiske Republiks Hære, Fændrik Krylenko, foreslog at udsætte Paabegyndelsen af Vaabenstilstandsforhandlingerne i 5 Dage — indtil den 1ste December — for endnu engang at kunne give Ententemagterne en Mulighed for at præcisere deres Stilling til Fredsforhandlingerne. De militære Operationer paa den russiske Front blev efter gensidig Overenskomst indstillet. Naturligvis maa der i disse 5 Dage ikke foretages nogen som helst Troppeforskydning fra nogen af Siderne.

Det afgørende Skridt er taget. Den sejrriige russiske Arbejder- og Bonderevolution har taget et utvetydigt Standpunkt overfor Fredsspørgsmaalet. Vankelmodighedens, Slaphedens og de bureaukratiske Aftalers Tid er forbi. Herved opfordres alle Regeringer, alle Klasser og alle Partier i samtlige krigsførende Lande til at give et kategorisk Svar paa, om de er parate til sammen med os den 1ste December at paabegynde Forhandlingerne om en øjeblikkelig Fred.

Ja eller Nej?

Af dette Spørgsmaals Besvarelse afhænger det, om Fabriks- og Feltarbejderne skal undgaa et nyt Vinterfelttog med al dets Rædsel og Elende, eller om Europa skal blive ved med at forbløde.

Vi, Folkekommissærernes Raad, retter dette Spørgsmaal til de med os forbundne Regeringer i Frankrig, England, Italien, De Forenede Stater, Belgien, Serbien, Rumænien, Japan og Kina. Vi spørger dem aabenlyst for hele Verden, om de er parate til sammen med os den 1ste December at paabegynde Fredsforhandlingerne. Vi, Folkekommissærernes Raad, vender os til de forbundne Folk — fremfor alle til deres arbejdende Folkemasser — og spørger dem, om de føler Trang til at fortsætte det vanvittige og hensigtsløse Myrderi og blindt gaa hele den europæiske Kulturs Undergang imøde. Spørgsmaalet er blevet stillet paa en utvetydig

Maade: Soldater, Proletarer, arbejdende Bønder — er I parate til sammen med os at foretage et afgørende Skridt til Opnaaelse af Folkefreden?

Vi, Folkekommissærernes Raad, vender os til Arbejderklasserne i Tyskland, Østrig-Ungarn, Tyrkiet og Bulgarien. Den Fred, vi har foreslaaet, maa være en fast Overenskomst, der sikrer ethvert Folk økonomisk og kulturel Udviklingsfrihed. En saadan Fred kan kun komme istand paa Betingelse af en aaben og modig Kamp fra de revolutionære Massers Side imod alle imperialistiske Planer og Annekationsbestrebelse. Arbejder- og Bonderevolutionen har allerede fremlagt sit Fredsprogram. Vi offentliggør Czarens og Bourgeoisiets hemmelige Overenskomster med de Allierede, og erklærer, at disse Overenskomster ikke er forpligtende for det russiske Folk. Vi foreslaar alle Folk, aabent at afslutte nye Overenskomster paa Overensstemmelsens og Samarbejdets Grund. De officielle og officiose Repræsentanter for de herskende Klasser i Ententens Lande besvarede vort Forslag med at nægte at anerkende Folkekommissærernes Regering og sammen med os at indlade sig paa Fredsforhandlinger. Den sejrriige Revolutions Regering behøver ikke det professionelle kapitalistiske Diplomatis Anerkendelse — men vi retter dette Spørgsmaal til Folkene: udtrykker da det reaktionære Diplomati Eders Tanker; har I isinde at tillade Diplomaterne at afvise den nære Mulighed for Fred, som den russiske Revolution har skabt? Svaret paa disse Spørgsmaal maa straks meddeles og det maa ved denne Lejlighed ikke dreje sig om tomme Ord, men ubetinget om Handlinger. Den russiske Hær og det russiske Folk kan og vil ikke vente længere.

Lenin.   Trotzki. «

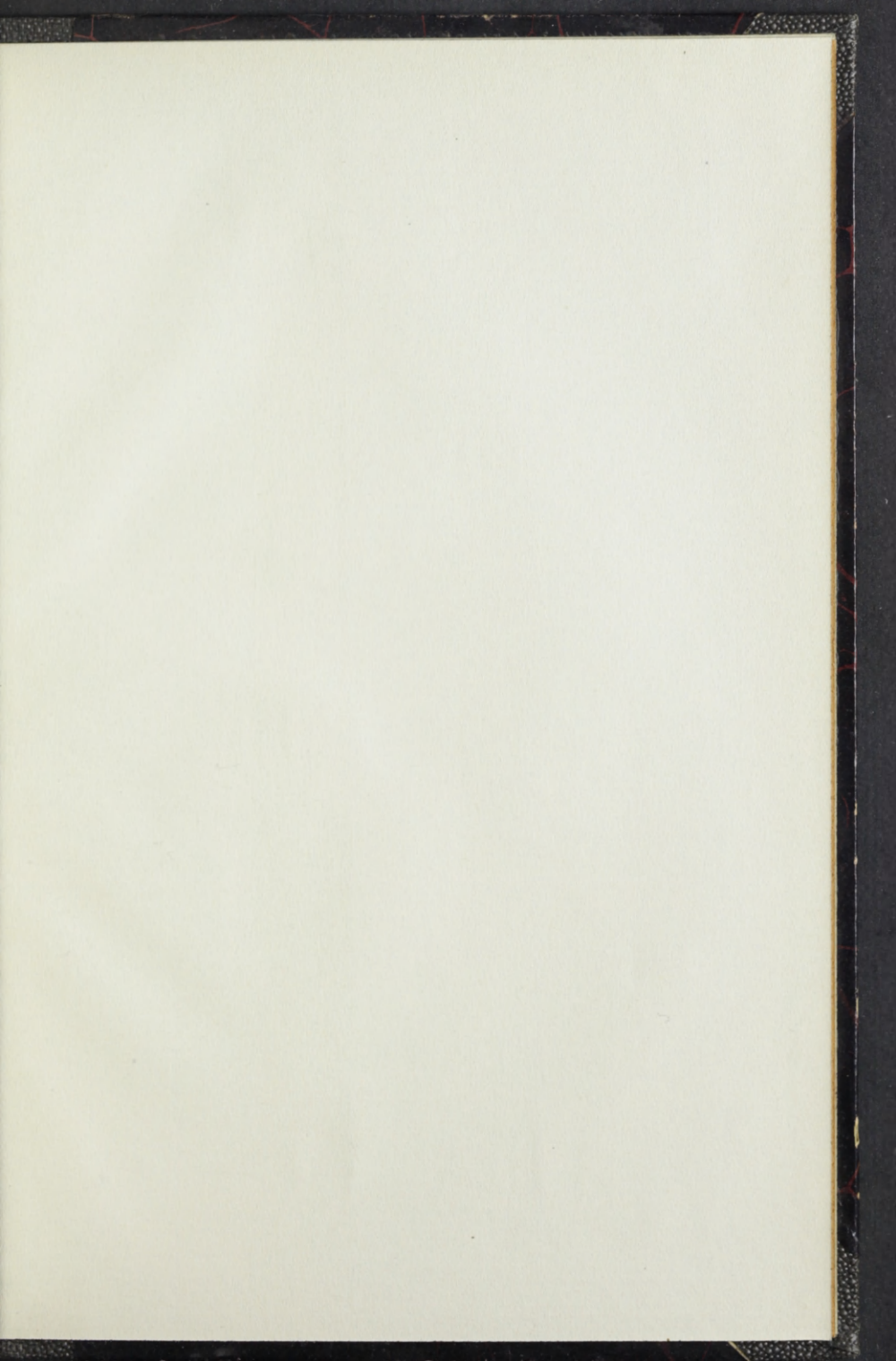
»... Uden Videnskab, ja selv uden Brød kan man leve Livet, kun uden Skønhed kan man ikke eksistere, thi uden Skønhed vil der intet være at udrette paa Jorden. Heri ligger Hemmeligheden, heri skjuler hele Historiens Væsen sig. Videnskaben selv vilde ikke kunne eksistere et eneste Øjeblik uden Skønhed. Ikke engang en Nagle vilde I kunne opfinde . . . .«

Disse Linjer er skrevet af Dostojewski, den største og den mest russiske af alle russiske Digtere, han flettede dem — til Skønhedens Ære — ind i Romanen »Besy« (»Djævel«), i hvilken han, der selv paa Grund af sin revolutionære Virksomhed har staaet ved Galgens Fod og baaret Lænkerne i de sibiriske Minegange, har ladet sin indre Ild kaste et flammende Skær over den russiske Revolutions blodige Virkelighed.

Dostojewski, der i sin Sjæls Inderste følte sig frastødt af Vesteuropas smaaborgerlige Idealer, har i sin Genialitet forudset, at netop hans store Fædreland, Rusland, der som Digteren udtrykker sig, ikke kan fattes af den nøgterne Hjerne, vilde skænke Verden en ny Æra, nye Løseener og ny Skønhed — fremforalt ny Skønhed, thi Verden, der ikke er tilbøjelig til at ville anerkende den nye russiske Kultur, vil komme til at bøje sig for den nye russiske Skønhed.

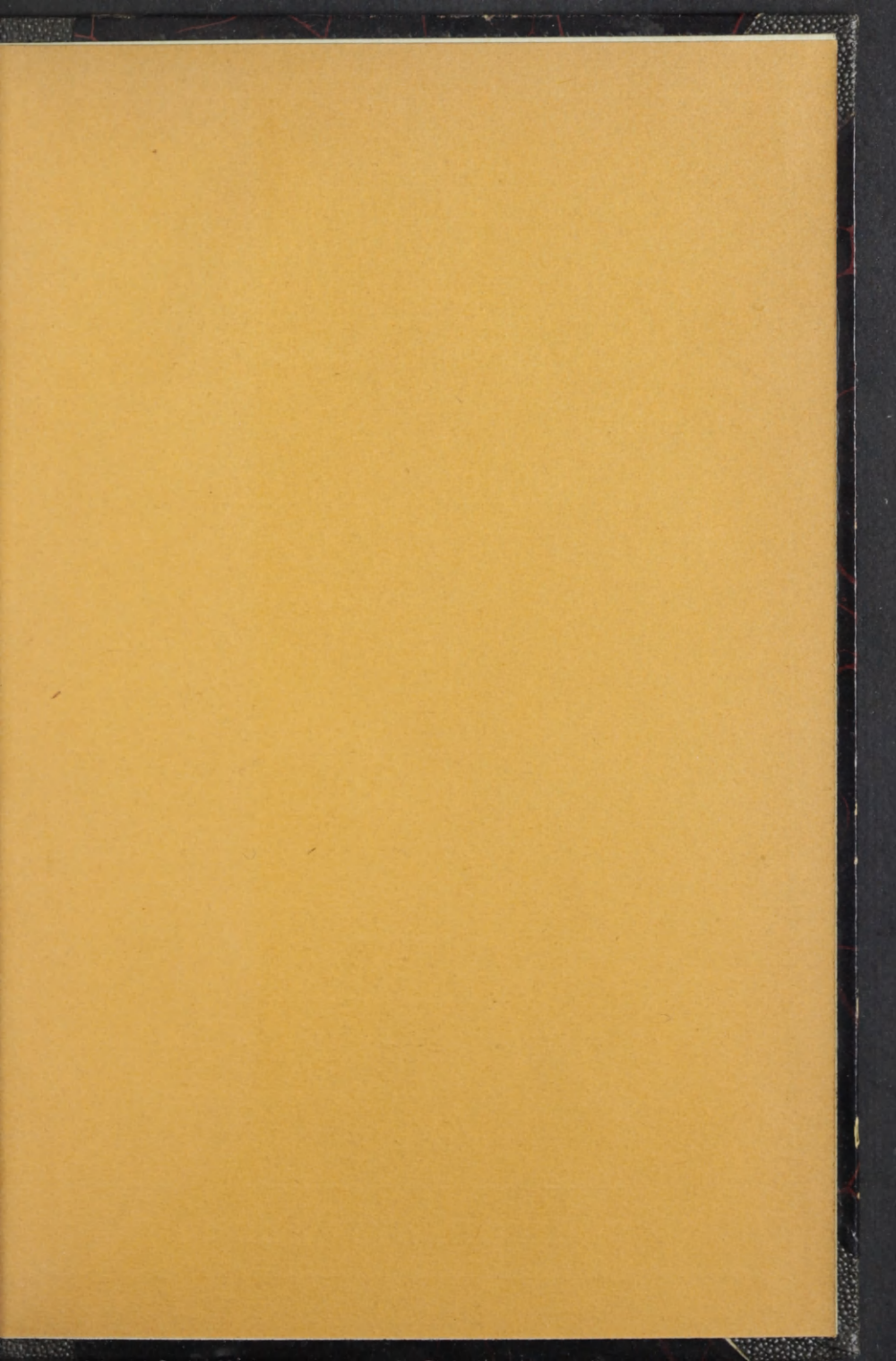
Og gemmes der ikke netop i Troztkis Aand en Del af denne nye Skønhed, har ikke netop han løftet Dostojewskis Arv, naar han paa det ironiske Spørgsmaal om, *hvem* han har sendt til Brest-Litovsk for at opnaa den nu allerede virkeliggjorte Vaabenstilstand, svarede:

»Jeg har sendt Mænd til Brest-Litovsk, som hele deres Liv har siddet indespærret i Fængslerne og hvis Overbevisning er blevet støbt i de sibiriske Minegange.«

HANS PAASCHE

FREMMELEGIONÆR KIRSCH

EN EVENTYRLIG REJSE FRA KAMERUM TIL DE
TYSKE SKYTTEGRAVE I KRIGSAARET 1914—15

OVERSAT FRA TYSK EFTER ORIGINALENS 200,000 AF *THORKIL BARFOD*

3 Kr.

GÜNTHER PLÜSCHOW

FLYVEREN FRA TSINGTAU

OVERSAT AF *OTTO RUNG* 1917

ANDET OPLAG 2 Kr.

ERNST v. WOLZOGEN

I ILDEN

AUTORISERET OVERSÆTTELSE VED Dr. phil. *PAUL TUXEN*

2 Kr. 50 Øre

FREDERIK BÖÖK

BAG DEN FRANSKE FRONT

AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF *OLUF BANG*

2 Kr. 50 Øre

NORDISKE FORFATTERES FORLAG

